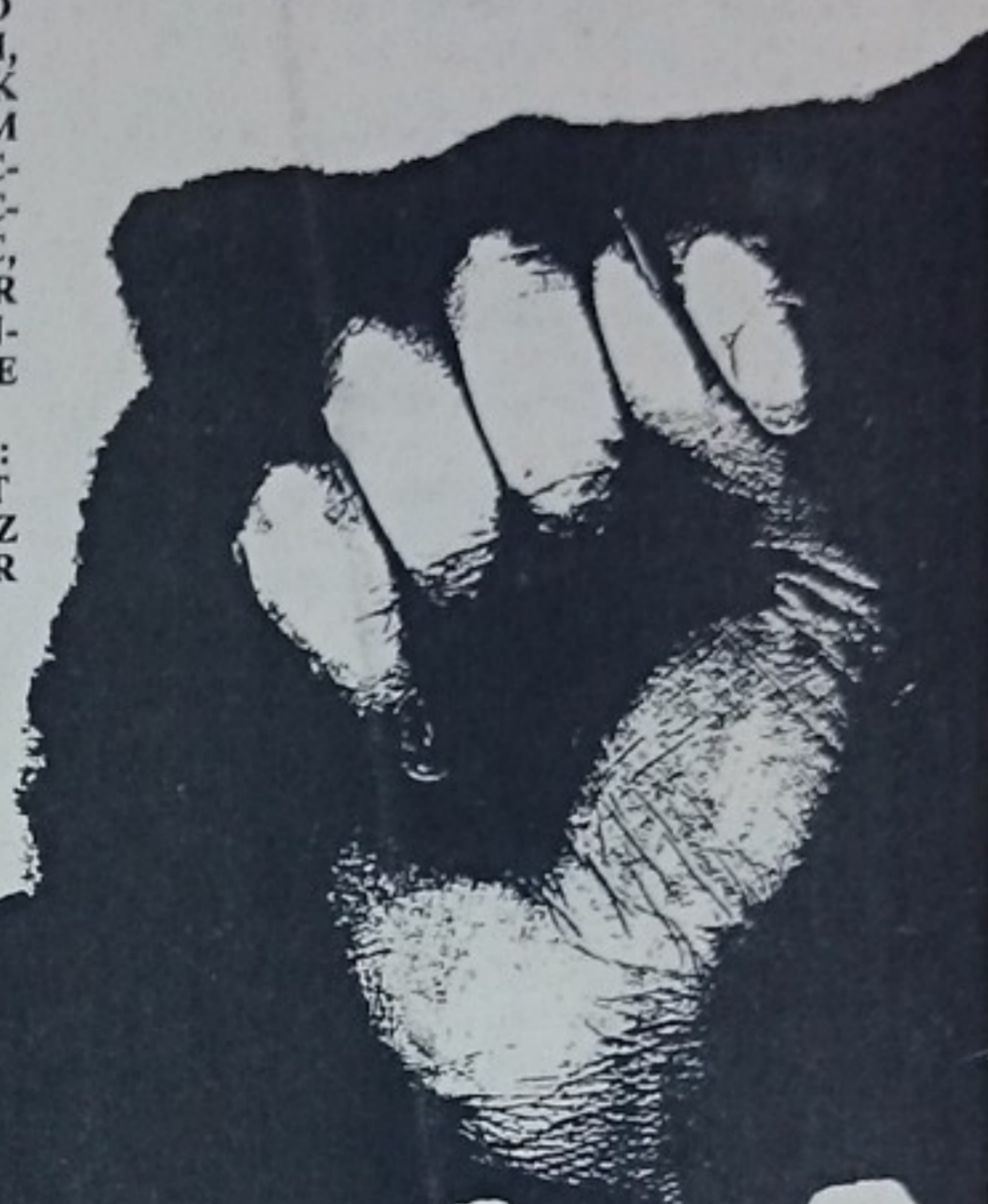

424

8.

ELSŐ
ÉVFOLYAM,
NYOLCADIK
SZÁM
EZERKILENC-
SZÁZNYOLC-
VANKILENC,
NOVEMBER
HUSZON-
EGYEDKE

ÁRA:
TIZENÖT
FORINT HÚSZ
FILLÉR

AZ ELÉGEDETLENEK LAPJA

NEM!

Nem azt akarjuk, hogy
a köztársasági elnököt
majd a parlament válassza meg!
Döntsön a nép!
Ezért az első kérdésre
N E M - mel
szavazunk!

A **424** december 18-ra összehívja
a punkok első kongresszusát!
Fekete lyuk 17 óra

Budapest
VIII. ker. Golgota u. 3.

15
éve indultak.
Amikor senki sem zenélt a
tizenéveseknek. Amikor már ele-
gük lett a supersztárrockból. Amikor nem
volt munka. Amikor nem volt hely. Amikor nőtt a
bűnözés. Amikor ráébredtek: "nincs jövő, nincs remény,
nincs végcél és nincs más megoldás, csak a rombolás. Sztét-
válni ezt a rohadt társadalmat, behuzni egyet az épp arra
járónak, leköpni ezt az egész szemét bagázst, kinyími
mindent és mindenkit, és ha éppen egy mikrofon van a közel-
ben, akkor beleordítani, hogy rombolj!"

Él még a punk?

Választójog fosztás

Amikor november 26-án odaléptek az urnához, gondolatok arra a több tízezer honfitársunkra, akiket jogtalanul fosztottak meg választójoguktól! Gondolatok a hajléktalanokra! Azokra, akiknek állandó lakcím híján nem volt módjuk felkerülni a választói névjegyzékekre.

Néhán hete, amikor a parlament a választójogi törvényt tárgyalta, odáig még csak eljutottak a hónapok, hogy ne hagyjanak jóvá olyan tervezetet, ami csak az állandó bejelentővel rendelkezőknek adott volna választójogot. De itt aztán megállt a tudományuk.

Utánakérdeztem a Belügyminisztériumban is: hogyan választhat a hajléktalan, hol és hogyan kerülhet választói névjegyzékre? Még az ottani legprofibb szakértő sem tudott többet mondni arról, ami a törvényben van. Azaz, a hajléktalannak is van választójoga, csak éppen annak gyakorlásában akadályozott. Olyan a helyzete, mintha a választás (népszavazás) idején éppen külföldön lenne.

Jópofa logika. Így akár azt is kijelenthetjük - büszkén - hogy Magyarországon nincsenek hajléktalanok. Hiszen az a néhány tízezer olyan, mintha itthon se lenne...

Kicsit közelebről néve, a dolog sokkal gányosabb. Mert ugye így, ha valaki valakit hajléktalanná tesz (s erre elég sok a példa), akkor azzal őt polgári- és politikai jogai gyakorlásában is akadályozza. Így jártak például a gyermek és ifjúságvédő intézetekből nagykorúságuk elérésekor kényszerkijelentett volt állami gondozottak. Ezt tette velük az az állam, amelynek kötelessége lenne üldözni azt, amikor valaki mást polgári- és politikai jogai gyakorlásában akadályoz. Az Elnöki Tanács még '76-ban törvénybe iktatta Magyarország csatlakozását a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányához. Az pedig többek közt azt írja: "Az Egyezségokmányban részes minden állam kötelezi magát annak biztosítására, hogy minden olyan személy, akinek az Egyezségokmányban elismert jogai vagy szabadságai sérelmet szenvednek, hatékony jogorvoslattal élhessen akkor is, ha a jogok megsértését hivatalos minőségben eljáró személyek követték el".

Azaz a Magyar Köztársaság beleharaphat a saját ... ujjába. De addig is, amíg ezt megteszi, szívesen találkoznék egy ügyvéddel, aki képes megnyerni egy ilyen jogvédő pert az állammal, vagy más hajléktalanná-tevével szemben.

kajó

Az Országgyűlés határozata értelmében november 26-án népszavazás lesz. A Szabad Demokraták Szövetsége aláírásgyűjtő kampányának eredményeképpen 4 kérdésszerű szavazunk majd. A kérdések alatt zárójelben olyan magyarázatokat olvashatunk, melyek segítségével tisztában lehetünk szavazatunk pontos következményeivel...

1. Csak az Országgyűlési választások után kerüljön-e sor a köztársasági elnök megválasztására?

Igen szavazat esetén a köztársasági elnököt nem népszavazással választjuk meg mi, választópolgárok 1990. január 7-én, hanem előreláthatóan a jövő év tavaszán megválasztásra kerülő képviselők közül álló - pártalapon szerveződő - új Országgyűlés.

Nem szavazat esetén január 7-én közvetlenül mi választjuk meg a Magyar Köztársaság elnökét.

2. Kivonuljanak-e a pártiszervek a munkahelyekről?

Igen szavazatunkkal támogatjuk, megerősítjük az Országgyűlés azon döntését, hogy ne működjenek pártok a munkahelyeken.

Nemmel való voksolásunkkal támogatjuk a pártok munkahelyi jelenlétét.

3. Elszámoljon-e az MSZMP a tulajdonában vagy kezelésében lévő vagyonról?

Igen szavazatunkkal megerősítjük az elszámoltatást. Nem esetén elutasítjuk azt.

4. Feloszlássák-e a munkásörseget?

Igen szavazatunk megerősíti azt a döntést, amely jogutód nélküli megszüntette a munkásörseget.

Nem szavazatunk a munkásörség visszaállítása melletti állásfoglalásnak minősül.

Doki

DEMISZ a nyolcfejű

Néhány napja fejtelten a DEMISZ. Pontosabban nyolcfejű. Előbb az elnök mondott le, majd sietve követte őt az alelnök is.

Az előzmény: Nagy Imrét többször felszólították - hogy összeegyeztethetlenség miatt - mondjon le a Magyar Szocialista Párton viselt elnökségi tagságáról. Az elnök mérlegelt - mint mondja: mivel okoz kisebb kárt? - majd lemondott Demisz-tisztségéről. Azóta nyolc tagú ügyvivő testület irányítja a szervezetet, ennek tagja az exelnök, és az exalelnök is. A még mindig legnagyobb ifjúsági politikai szervezet volt elnökét kérdeztem:

- Ugye neked jól jött ez a lemondás?

- Nem mondanám, miről gondolod?

- Mert aligha ígértes dolog egy zuhanórepülésben lévő szervezet főnökének lenni. Csak néhány, a Demiszt mostanában ért balesetekből: az a bizonyos rossz hírű "százforintos telekügy", majd

Gyurcsány Ferenc alelnöknek, a radikálisok vezérének gyors lemondása, aztán az, ahogy az egyetemista tagszervezet felszámolta magát, vagy a katonák, akik pucolnak kifelé a Demisz-ből, no meg a párttörvény, ami számúzi a szervezetet a munkahelyekről, most pedig eltűnik az az arc, aki a nyilvánosság előtt képviselhetné. S mindezzel párhuzamosan a Demisz hangja lassan eltűnt a politikai életből. Szerintem a te lemondásodból is csak azért nem lett szenzáció, mert már nem olyan érdekes ez a szervezet...

- Másképp látom. Amiről beszélsz az a magyar sajtó egy nem jelentéktelen részének az ítélete, de nem feltétlen a társadalomé.

- El is hinném, ha közben lettek volna olyan akciói, olyan hangja, amivel az ifjúság legalább egy részének védelmére kel. De az se volt. Tehát a működése nem látszik.

Összesen üzenete!

Feladatok minos, a MEVISE-vel kapcsolatban a
 aukt. Felhívás idején olyan tervben jönnék,
 amelyik elvon szakadna. Törvény, alapszabályok
 Nincs. A törvény helyre a folyóiratból, ha is voltak a
 postán dolgozni, de csak néhányan. Terveztünk, de nem
 tudunk elcsúszni sehova. Törvény. A törvény helyre helyre
 jöni, nem lehet más törvény olvasni! Kéréses a
 helyreírni. Fentől csak papírok, és néhány végzet,
 beültek a kis kerájiukba, és elhozták a szabadon
 világra. Egyre jobban elszakadnak az indulatok,
 a mindcalonát elvezet mindegyi SEHOL NINCS
 HELYÜNK.

És a lefelé az utca felé csapongás
 közben. A: Szászvári kijárás, és ha
 kódot. Amibe tud segíti??

De (Amikor) Amikor minni!

Héppen! Törvény. Doki (Amikor) Amikor

Béla Saló (Amikor) Amikor

Béla Saló (Amikor) Amikor

Amikor Amikor

Sinen

A 424 megkereste Urbán Lajost, a MÁV elnök-vezérigazgatóját. Azt kértük, hogy a vasút (fokozatosan) minden nagyobb pályaudvarán adjon lehetőséget vagonok bérlésére, s tölje meg ezeket valamelyik mellékvágányon. Ezek azután olyan helyek lehetnének, ahol ha hideg is van, legalább nem zargatják a csöveseket.

Az elnök nem zárkózott el a kísérlettől. Azt azonban elképzelhetetlennek tartotta, hogy ezek a vagonok a pályaudvarokon, illet-

ve működő üzemi területen álljanak. Mint mondotta a vasút amúgyis is arra készül, hogy éjszakánként két-három órára bezárja és kitakarítja pályaudvarait.

Szerintünk ebből katasztrófa lesz, de:

Urbán Lajos megígérte, hogy tíz napon belül megjelöl néhány olyan helyszínt (használaton kívüli állomást, illetve pályaszakaszt), ahol a vagonok elhelyezhetők. S ha más nem tesz keresztbe, akkor a dolog megoldható, hiszen a MÁV tud vagonokat is adni.

-J6

- Azt a működést kéred számon, amit a KISZ csinált? Vagy azt, amit a Fidesz csinál, ami csupán 15 ember hangossága a sajtó által jól felfújva? Ezek valóban nincsenek.

- Nem hiányzik a KISZ, a Fidesz meg nem ifjúsági szervezet. Az utóbbi arra jó példa, hogy a politikai életben kicsi politikai mag is tud jelentős hatást kifejteni. Ez a Demisz szűk politikai magjától is elvárható lett volna.

- Azért vitatkozom ezzel, mert amit a Fidesz csinál az mesterségesen felfúj. Ott van - ezzel szemben - a tőlünk kivált Gyurcsány Feri csapata (tudniillik az Új Nemzedék), nem tehetségtelenebbek, mint a Fidesz gárdája, mégsem hallatszik a hangjuk.

- Ők éppen a kiválással vesztették el a hangjuk hallatásának nagyon sok esz-közét. Ami itt még bőven megvolt...

- Én úgy látom a helyzetet, hogy nagyon sok helyi szervezet működik. A hálózat egészétől majdhogynem függetlenül. Ha a Demisz megszűnne, akkor is működne tovább. Ezek nem politikai célokra jöttek össze. Vagy legfeljebb a helyi politika céljaira, mert azt mondják, hogy ott helyben történnek a valóságos dol-

gok. Az országos szinten a párharcokban álviták dúlnak, minek mennének oda?

A másik, hogy itt egy hatalmas intézményrendszert kellett nagyrészt felszámolni, kisebb részben más működésre átállítani. Ilyen sokkoló feladatok mellett nehéz aktív, kezdeményező politikát csinálni.

A harmadik pedig, hogy nagyobb részünk úgy látta, akkor lehet baloldali ifjúsági szervezetet csinálni, ha sikerül előbb a baloldal pozícióit megerősíteni, illetve újra építeni. Az pedig elsősorban a párt körül dől el.

- Nekem nem tűnik olyan fontosnak, hogy az állás mennyire fájt a Demisz-nek ha azt nézem, hogy mit tehetett volna, s mit nem tett a magyar ifjúságért. Amikor te választottál a két lemondási lehetőség között, tulajdonképpen azt méred meg, hogy mi a jelentősebb: a Pozsgay csoport sorsa, vagy az ifjúsági szervezet. Ugyanakkor azt gondolom, hogy egy ilyen torz pártrendszerben bűn hozzákötöni egy politikai ifjúsági szervezet szekerét bármelyik párthoz. Mert azok előbb-utóbb hiteltelenné lesznek, s amúgy sem

TÉVEDÉSEK VÍGJÁTÉKA

avagy ajándék lónak nézd csak igazán a fogát

"Vígjáték" előreláthatólag három felvonásban.

1. felvonás szereplők: dr. Veér András az Országos Ideg és Elmegyógyintézet főigazgató főorvosa, egy drogambulancián dolgozó, vádaskodó, ellenséges hangú, no meg a riporter.

Próbálok utána járni annak, hogy vajon hová tűnhetett az ez év elején kapott svéd drogos rehabilitációs intézet. Kinek a lelkén száradhat, hogy mind a mai napig ezt az ajándékot még nem sikerült elhelyezni valahol, mert hogy a svédek csak területet kértek tőlünk, s ugye ez a mai világban nem is olyan egyszerű...

A SzEM sajtóosztályán nem tudnak vagy csak nem akarnak felvilágosítást adni. Csúnya egy ügy lehet, ha még a létezését is letagadják! Újabb telefon egy drogambulanciára: A Veér András lelkén szárad minden! Nagy maffia. Az intézetet el akarta cserélni egy komputertomográfra. Annyi pénzt kért a svédektől, hogy ezt még ők sem tudták kifizetni! Arról nem is beszélve, hogy az előzőleg felajánlott területet eladta valutáért a nyugatnémeteknek meg a baptistáknak, ők megfelelték a főorvos úrnak, bezzeg a milliós értékű ajándék nem. Megint csak az történt, hogy egy ilyen fantasztikus létesítmény megbukott a bürokrácián és az anyagiasságon, közben szépen lejáratuk magunkat. Azóta már vettünk egy új területet, isteni szerencse, hogy a svédek még bírták csernával, s talán pontot tehetünk az ügy végére.

A főigazgató főorvos úr csak nevet, amikor elmondom mit hallottam. Nem jön zavarba a vádaskodástól, azt mondja ennél sokkal rondábbak történtek velem, amióta ez az ügy "folyik".

- Hogy az elejéről kezdjem... A svéd Pünkösdi Egyház képviselői felkeresték az egészségügyi minisztert, hogy támogatnák a magyarországi drogos rehabilitációt, s több millió forint értékű közösségi házat telepítenének ingyen, ha területet biztosítanának hozzá. Ebbe a közösségi házába drogos betegeket gyűjtenének össze közös vallásgyakorlásra, aminek természetesen kifejezetten rehabilitációs célja lenne. Az intézet működését önfenntartásos alapon képelték el. A miniszter - én ugyan vele erről soha nem beszéltem, csak az államtitkárral és a miniszterhelyettessel - ígéretet tett, hogy valahol ingyen biztosítanak területet.

- Úgy tudom, hogy ez ennél konkrétabb volt...

- Erről azért nem tudok nyilatkozni, mert nem akartam belefolyjni, s tulajdonképpen ez a része az ügynek nem is igazán tartozott hozzám. Ezt követően, kétségtelen, hogy a minisztérium biztatására kerestek fel a svéd Pünkösdi Egyház képviselői, hogy a mi intézetünkön belül biztosítsunk számukra területet.

- Önt kérték, vagy utasították erre a minisztériumból?

- Csupán hozzám küldték a képviselőket, más nem történt. A tárgyalások alatt pedig kiderült, hogy a területet 1 millió svéd koronáért (kb. 10 millió forint) tudnák megvásárolni, de úgy, hogy ez nem az Elmegyógyintézet égisze alatt működne és nem a mi szakmai irányításunkkal. Utóbbihoz hozzá kell tennem, hogy az egyházi személyek által irányított rehabilitációs szolgálatnak is megvan a helye a rehabilitációban, de mi úgy gondoltuk, hogy itt a mi betegeinket is kezelnék, a mi szakmai felügyeletünk alatt. Idegenkedtem attól, hogy én egyedül döntsek ebben az ügyben, bár az intézet kezelői jogát rám bízták. Ők akkor azt mondták, hogyha ez így van, akkor inkább bérbe vennék a területet. Ez már egy kicsit közelebb állt ahhoz az elképzeléshez, hogy ez az intézmény valamilyen formában támogatná a magyar rehabilitációs munkát. Felkerestem a II. kerületi tanácsot, ahol kiderült, hogy a bérbeadás egy évre 1 millió forintba kerülne. A svédek igen nagy területet kértek 99 évre. Ennyi pénzük azonban nem volt. Az igazgatótanácsal úgy döntöttünk, hogy méltányos áron 50 millió forintért adnánk bérbe. Ezt az összeget még így is sokalták, s már már úgy tűnt, hogy megszakadnak a tárgyalások, amikor újabb ajánlatot kaptunk. A svéd Pünkösdi Egyház a bérleti díj fejében azt ajánlotta fel, hogy kérjünk az intézet számára orvosi műszereket. Intézetünk színvonalát egy komputertomográfal lehetett volna javítani, ami egész Budapest neurológiai igényét kielégítené. Tehát, már bocsánat, hogy abszolút üzleti szempontból nézem, de megérte volna. Ennek az értéke körülbelül 30 millió forint, ami azért lényegesen kevesebb az ötvenhez képest. Újabb akadály következett, a svédek nem gyártanak ilyen műszert, nekik is vásárolni kellett volna, ami már nem fért bele a keretbe. Igazán itt akadt el az ügy, bár higgye el, nem volt könnyű dönteni, megpróbáltam tisztességesen manőverezni. Én akkor úgy gondoltam, hogy ez a terület nem közvetlenül az enyém, ha már eladom vagy bérbeadom, akkor ez lendítsen kicsit a magyar egészségügyön is, másrészt pedig senki ne mondhatta, hogy ingyen kótyavetyéltem el a rám bízott intézmény egy részét...

- Az Ön részéről ezzel befejeződött az ügy?

Harmadik oldal

- Nem egészen. Tárgyaltam az államtitkárral, hogy engem és őket is csak az tudna kihúzni a csávából - ha már ők megígérték -, ha a kért műszereket a minisztérium vásárolná meg, és engem arra utasítana, hogy a területet adjam át. Feltehetőleg ezzel a felvetéssel nem foglalkoztak, mert a mai napig nem érkezett válasz.

- Beszélgetésünk elején kellemetlenségekről is tett említést...

- A televízióban lement egy adás, ahol megvadtak azzal, hogy az én anyagiasságom miatt nem megy előre az ügy. Ezt igen-igen nehezményeztem, s másnap be is telefonáltam, hogy nem tartom korrektnek nyilvánosságra hozni egy olyan ügyet, amelyben a tárgyalások még folynak, hiszen ezzel hangulatot lehet kelteni egyik vagy másik szervezet ellen. Elmondtam, hogy kizárólag azért tekintettem üzletnek, mert így javítani lehetett volna a magyar közegészségügyön.

- Akkor gondolom ezt szolgálja az is, hogy ugyanezt a területet más nyugati országnak adták el?

- Igen. Jelenleg is tárgyalunk egy magyar-nyugatnémet vegyesvállalat felállításáról. Ők megvásárolnak egy bizonyos területet, ahol felépítenek egy elmegyógyintézetet. Itt külföldi betegeket ápolnának, a mi szakmai felügyeletünkkel.

- Természetesen valutáért.

- Igen, hiszen ez a mi szakembereink számára óriási szellemi munkát jelentene. Ebben a kérdésben is nagyon óvatosan kell lépni, hogy ez ne menjen a magyar betegek rovására, s kis hasznót is hajtsen az intézetünk malmára.

- S mi a helyzet a baptistákkal?

- Ezért még több támogatást kaptam, mint az anyagiasságért. A baptisták elfogadható tervekkel jöttek, életképesnek tűnt az együttműködés. Óriási vihart kavart, hogy bezzeg a baptistáknak adok területet, a pünkösdistáknak pedig nem. A svédektől kapott intézetnél még felmerült az is, hogy ki építi fel, milyen tervek alapján. Ők azt mondták, hogy erre vannak szakembereik. Műszaki tervet még a minisztériumban sem láttak...

- Kit tart Ön felelősnek, illetve felelősnek tekint-e önmagát azért, hogy az ajándékozás majdnem kudarcba fulladt, s hogy ilyen sokáig húzódtott az ügy?

- Magamat annyiban tartom felelősnek, hogy valóban anyagi szempontokat tartottam szem előtt, bár nagyon sajnálom, hogy nem sikerült az együttműködésünk. Ezt nem öncélúan tettem, az intézet, illetve betegek ellátását szerettem volna javítani. Arról nem is beszélve, hogy manapság bizony úgy tűnik, a kórházak is önfenntartóak lesznek, tehát nekünk kell gondoskodnunk arról, hogy ez az európai hírű intézmény a későbbiekben is magas színvonalon "üzemeljen". Így az anyagiasság vádját teljes mértékben vállalom.

Az első felvonás ezzel véget ért. Taps és meghajlás nélkül.

A következőkben a Magyar Pünkösdi Egyház és a SzEM illetékesei juttassák a maradék felvonásokat.

Szabó Bea

képesek párbeszédre az ifjúsággal. E szempontból az MSZP sem jobb, mint a többi. Ugyanakkor most néhány évre van egy átmeneti lehetőség: most lenne esélye egy ifjúsági pártnak. S ez szület-hetett volna akár a Demisz-ből is. Te mégsem ezt választanád. Miért?

- Bár ismerem ezt a Kéri László féle logikát, de nem tudom elfogadni. Nem látom esélyét, hogy a Demisz-ből ilyen pártot lehessen csinálni. Az a saját hátterének, bázisának a felszámolását is jelentené. Mert akkor teljesen a párttörvény adta feltevésekkel kellene működni. A holnap pozícióinak a megszerzése pedig döntően azon múlik, hogy a politikai irányzatok ma milyen eszközökhöz tudnak hozzájutni. A liberális irányzat mögött pedig ott van iszonyatos erővel elsősorban az arzárszás tőke - ez látható a Fidesz-nél, SZDSZ-nél, s a szociáldemokraták se véletlenül választották ezt az utat. Így én egy szűk bázisra támaszkodó ifjúsági párt esélyét nem látom.

- Amit mondasz, azzal az ifjúsági párt - egyébként valóban vitatható - esélyét eleve fölálodozod egy olyan "felölt" párt érdekében, amiről nem tudni, hogy

szól-e majd valaha az ifjúsághoz. S közben zajlik az élet. Tömegével szakadnak le a fiatalok. Nemcsak szociálsan, hanem a politikai pártbeszédről is.

- Általában a politikáról. Az ifjúsági pártot ugyanilyen idegenkedve fogadják. - Nem feltétlenül. A nyugatnémet zölddek példája éppen azt mutatja, hogy a klasszikus pártok által elhanyagoltak jól gyűjthetők egy olyan pártba, ami módszereiben, stílusában szemben áll a klasszikus nagy pártokkal. S ha soha nem is kerül kormányra, de bejuthat a parlamentbe, s ez máris több mint ami az ifjúságnak ma itt adatik.

- Vitatom. Egyrészt a zöldék más társadalmi környezetben nőttek föl. Másrészt ha egy ország elindult a pártosodás irányába, akkor nem lehet egész más irányba fordítani az ifjúság szekerét. A pártok rájönnek majd, hogy létkérdés számukra az ifjú szavazó tömeg, s tesznek is majd értük.

- Mennyi ez időben, tíz-tizenöt év?

- Egy-két választási ciklus. S most nem négy-ötéves ciklusokkal kell számolni. Azt eleve vitatom, hogy lehet-e ifjúsági pártot csinálni. Ha pedig a Demisz-ből

próbálna meg valaki, arra 1500 ember menne, nem több.

- Volt, hogy a Fidesz-ben sem voltak többen...

- Nem jó példa, mert egy nagyon is csírájában lévő többpártrendszerben, komoly nyugati támogatással induló Fidesz-t, meg egy-két év múlva esetleg induló baloldali alapértékű - tehát amely külföldi támogatásra nem számíthat - ifjúsági pártot nem lehet egy esélyre hozni.

- Ma. De menjünk vissza kicsit az időben. A KISZ-nek utolsó idejében volt egy radikális szárnya. Az olyan erőteljesen akart szakítani a múlttal, hogy annak nyomán lett volna esélye - jó közüélet mellett - újra kezdeni. Ma sem tartod hibának, hogy a kongresszuson nem a radikálisokkal szövetkezettél, hanem a centrumban lavírozva próbáltad meg összetartani az egészet?

- Utólag sem látok esélyt arra, hogy a kongresszuson egy radikális politika nyerni tudott volna. Iszonyatos kisebbségben volt. A többség ugyan el akart határolódni a múlttól, de közben annak minden előnyét meg akarta őrizni. A radikálisok népszerűsége addig tartott,

amíg nem jöttek a konkrét javaslatok, például a vagyonról.

Azért nem bántam meg a z akkori szereplésemet, mert azt akartam, hogy ez a szervezet - a benne lévő több százezer fiatalal - ne robbanásszerűen omoljon össze, hanem születhessenek belőle újak, mások. Ehhez egy ilyen - ha nem is biztos, hogy pontosan ezt - kevésbé látványos utat kellett bejárni. Ellenkező esetben akkor ott összeroppan t volna az egész.

- Ez azonban azzal járt, hogy ez a hosszú agónia politikailag lejáratja, s elmúlhatja azt a lehetőséget, hogy egy politikai szervezet innen, ha más képp is, de elinduljon.

- Szerinted... Meg a magyar közeletet meghatározó sajtó egy része szerit. De hát nem ez a rész csinálja a valóságot. Csak azt hiszi.

Katona József

Mi lesz végül a Demisz-ből? Párt? Politikai szervezet? Szabadidős társaság? Eldől majd a január 27-re összehívott országos gyűlésen (kongresszuson).

Ha mi lennénk hatalmon... -2

Előző számunkban az MSZDP, az FKgP és a Fidesz képviselői válaszoltak, hogy mit tennének a fiatalokért amennyiben kormányhatalomra kerülének. Ezúttal a Független Ifjúság, a Münnich Ferenc Társaság és a Magyar Október Párt elképzeléseit kértük.

Kiss Zoltán - FI:

- Mivel a Független Ifjúságot nagyon gyorsan, másfél hónap alatt szerveztük meg, így biztos vagyok benne, hogy elképzeléseinket is gyorsan valóra tudnánk váltani. Az FKgP célkitűzéseivel egyetértő szervezet vagyunk, így mi is kialakítanánk az "Isten, haza, család" - eszményképet. Ezen belül elsősorban a hazafias érzésekre, a nemzeti hagyományok és értékek megbecsülésére nevelnénk a fiatalokat, illetve hívjuk föl figyelmüket. Nem spontán akcióként, hanem tudatosan megszervezve lenne szükség a független ifjúsági klubokra. Ezen kívül - miként most is terveink között szerepel - a katonatemetőket rendbehoznánk és gondoz-

nánk, függetlenül attól, hogy milyen évszám szerepel rajtuk... A vallást nem kényszerítenénk, de a valláserkölcsei normák betartását nagyon fontosnak tartjuk, s új magyar családmódot vezetnénk be. Kísérlet döntené el, hogy milyen.

Szekeres József - MFT:

- Konkrét elképzelésünk vannak, mivel alapvető problémának a lakás és a munka hiányát tartjuk. A gazdaságpolitikai koncepciónk lényege, hogy a társadalombiztosítást önelszámolóvá tennénk; s nem a központi költségvetés kezelné, hanem a társadalombiztosítási intézmények. A központi költségvetésnek ez 289 milliárd forint bevétel, aminek nagyrésze mozdatlan pénz, - a forgatásából, főlzabadításából lakásépítésekre és új munkahelyekre lenne pénz. És persze a gazdasági szerkezetátalakításra, amelynek során a főlzabaduló munkae- rőt el lehetne helyezni az új munkahelyeken. Mindez nemcsak a fiatalok érdekeit szolgálná,

hanem az egész társadalomét, mert alapvetően változna az infrastrukturális ellátottság is. Az ötleteket egyébként egyeztetettük a BIT-tel (Baloldali Ifjúsági Társulás, a Demisz budapesti tagszervezete - sz.), ők is hasonlóan gondolkodnak e kérdésben.

Bánlák József - MOP:

- Nincs kidolgozott tervünk, nem ígérhetünk semmit, mert a mostani párttörvény miatt úgysem kerülhetnénk hatalomra. De ha lenne is esélyünk, akkor sem ígérnénk, mert nem szeretnénk beszállni abba a nagyotmondó versenyben, amit a ma porondon lévő pártok és szervezetek művelnek... A Magyar Október Párt már elérte: betöltötte küldetését azzal, hogy lebontotta az MSZMP-diktatúrát... Ezért úgy gondolkodunk, hogy valószínűleg átalakulunk Magyar Október Páhollyá...

(folytatjuk)

J. Kiss S.

Hadszakszervezet

Amióta megszűnt a Néphadsereg Ifjúsági Szervezete, már intézményesített érdekvédelme sincsen a sorkatonáknak. Persze a NISZ főlzósztatása elsősorban a politikai jellege miatt vált szükségessé, s ezzel kapcsolatban még a nyáron megszületett a Honvédelmi Minisztérium állásfoglalása: érdekvédelmi, nevelő jellegű és szociálpolitikai feladatok ellátó szervezetekre mindenképpen szükség van a hadseregben. Széles körben gyűjtöttek véleményt, ki hogyan képzeli el ezt: milyen jogosítványai legyenek például az érdekvédelmi szervezetnek. S úgy döntöttek, hogy a jövő év januárjától meg kell teremteni minden alakulatnál azokat a lehetőségeket, amelyek a sorkatonák érdekeit védik, segítséget adnak a rászorulóknak. De egyelőre még csak tervek vannak. Az érdekvédelmi szervezetekről Kovács Zoltán ezredes, a szociálpolitikai tervokről pedig Pusztai Lajos ezredes, a Honvédelmi Minisztérium Politikai Főcsoportfőnökségének osztályvezetői adtak felvilágosítást.

- A sorkatonák azt szeretnék, ha teljes körű érdekvédelem lenne, de szakszervezeti formáról, a honvédség kötöttségei miatt, nem lehetett szó. Az elképzelések szerint azonban eléggé megbízható érdekvédelmet akarunk létrehozni. Századonként a sorkatonák önmaguk közül választanak képviselőt, aki a századparancsnokkal állna közvetlen kapcsolatban, de jogsérelem vagy hátrány esetén természetesen följebb is mehet, hogy igazat találjon. Ezzel a tevékenységgel a megbízottnak természetesen számos joga lesz az érdekvédelem érdekében, de egyúttal elszámolási kötelezettséggel is tartozik - elsősorban saját katonatársainak. Ez az első lépés az érdekvédelemben. A következő, hogy a századoknál megválasztott képviselőköl a magasabb szintű alakulatoknál önmaguk választanak egy képviselőtestületet, amely már az egész sorállományt képviselheti, minden kérdésben. Három fő kérdéskörben lesz joguk az érdekvédelem érdekében: a szolgálati jogviszonyból eredő kérdésekben, mint például a sorkatonák jogai, vagy járandóságai; az elhelyezési és ellátási problémákban, ide tartozik például az ételmezés; és egyéni szociális kérdésekben, mint mondjuk az otthoni gondok mérlegelése szabadságolás esetén. És természetesen a sorkatonák egymás közti viszonyát, belső konfliktusait is fölvehetik. Mindezzel kapcsolatban kijelöljük a parancsnokok feladatait is, például a rendszeres tájékoztatói kötelezettséget, vagy a fölvetődött problémák megoldásának formáit. Persze a parancsnokok egyes jogköreit ez nem szabályozhatja; a harc- készség elrendelésébe, a kiképzésbe, a szol- gálatbeosztásba semmiféle joga nincsen döntést hoznia az érdekvédelemnek. A véleményüket,

javaslataikat azért kikérhetik a parancsnokok. A századképviselőt ezért a tevékenységéért felelősségre vonni nem lehet, hátrány sem érheti, ha túlságosan keményen "harcol". Ezért van magasabb szinten is érdekvédelmi szervezet, ráadásul a parancsnoknak sem érdeke, hogy ne tudjon semmit a katonáiról, hiszen ebben az esetben előbb-utóbb súlyos konfliktusok robbanhatnak ki az alakulatnál. Nagyon butának kell lennie annak a parancsnoknak, aki egy olyan nyilvánosság mellett, mint a mostani sajtó, bármilyen jogsértést fölállal...

- A szociálpolitikai bizottságok két alapvető feladatot kapnak. Az egyik, hogy a benti szociális helyzettel foglalkozzanak: ételmezés, ruházat, zsold és a többi hasonló dolog. A másik a katonák kinti szociális helyzetének megfigyelése, és szükség esetén segítése. Ha valakinek azért kell kiszöknie a laktanyából, mert otthon súlyos gondjai vannak, nem ő tehet róla. Ebben kell segíteni, akár úgy is, hogy föl hívjuk a helyi tanácsok figyelmét a rossz szociális helyzetre, s kérjük segítségüket. S a szociálpolitika megkapja a börtönviseltek, a többszörösen hátrányos helyzetűek, vagy akár a cigány fiatalokkal való foglalkozás feladatát is. Emellett a szakmatanulás segítése, az átképzés és a jogosítvány megszerzésének lehetőségeit meg kell adniuk a rászoruló katonafiataloknak. Abban kell segíteniük, hogy senkit ne érjen hátrány azért, mert a sorkatonai szolgálatát tölti. A kinti nyugodt háttér ugyanolyan fontos, mint az, hogy mi történik a laktanyában. Az utóbbi időszak néhány kirívó botránya jelezte, hogy jobban kell figyelniük a katonákra, több segítségre szorulnak. Éppen ezért engedélyezzük a szabad vallásgyakorlást is a laktanyában, noha hittérítés nem folyhat. Abban az egyházak képviselőivel is megegyeztünk, hogy csoportos vallásgyakorlásra alkalmas hely ne legyen a laktanyában, ám hogy ki vonul félre imádkozni, az a magánügye. S a templombajárást is elősegíti majd az a várható rendelkezés, hogy a napi szolgálati idő leteltével a sorkatonák kimehetnek a laktanyából, szabadidőt kap. Ezen kívül a katonai kórházakban vallási szolgálatok lesznek, s ha netán katonatemetésre kerül sor, lehetőség nyílik egyházi szertartásra is. A szociálpolitikai bizottságokba azok a tisztek és tiszthelyet- tesek kerülnek, akik eddig a politikai tisztek voltak, s a világnézeti képzést látták el. S ők lesznek a nevelőtisztek is, mint akármelyik nyugat-európai ország hadseregében, mert a hadseregben nemcsak haditechnikai képzésnek kell lennie, hanem szükség esetén általános iskolának is.

(J.k.s.)

Negyedik oldal

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Közhasznú Információs Szolgálatunk kéri az alakuló egyesületek, pártok, baráti körök, szakszervezetek, politikai szervezetek képviselőit, hogy szervezetük adatairól tájékoztassák az Információs Szolgálatot. Telefonszám: 1182-934 vagy 1182-050. A Közhasznú Információs Szolgálat igénybevehető ugyanezen a telefonszámokon.

AET

Vélhetően nem az ötletekből fogyott ki a pénzügyi kormányzat, hogy ezen a héten semmivel nem küldte padlóra a közvéleményt. Ed-digi tapasztalataink alapján szinte biztosra mondhatjuk, hogy csak azért hallgatnak, mert az általuk oly megkülönböztetett figyelemmel kezelt "békés átmenethez" szükséges nyugalmat várják, hogy azután megint az idegroham szélére sodorják a még épesszű polgárokat...

Kétféle viszont, hogy a november 12-i kormány-ifjúsági szervezetek találkozásán csak a nyugalom miatt kötöttek annyi kompromisszumot a tárgyaló felek, hogy a későbbiekben szinte semmit se kelljen számonkérniük a másiktól. A tárgyalás négy témakörében jóval több volt az alkudozás, mint a megállapodás.

A családok szerepének visszaállításában szinte nem is volt nézeteltérés. Abban ugyanis mind a két fél egyetértett, hogy a legsúlyosabb gond a pornográf és a horror "kultúra" terjedése, hiszen majd egy órán át elemezték... Az ifjúsági szervezetek kemény megszorításokat kértek a kormánytól arra vonatkozóan, hogy a televízió este 9 óra előtt ne vetítsen szex- és horror-reklámokat, illetve filmeket. Ebben aztán ki is merült a téma; s nem sok szó esett arról, hogyan lehetne könnyíteni a családok helyzetén akár az adókedvezmények átrendezésével, akár újabb jelentős mértékű szociálpolitikai kedvezményekkel; - egy esetleges szociális biztonságérzet megteremtéséről, ami alapvető feltétele lenne annak, hogy jövőt jósoljunk a családoknak. Egyszóval a válaszokban, a csonkacsaládokban és a gyermeknevelési anyagi nehézségeiben legnagyobb probléma - a szex...

A diplomácia diszkrét bájának kiváló példáját tapasztalhattuk viszont az oktatási reformintézkedések tárgyalása közben. Az ifjúsági szervezetek részéről e téma előadója Deutsch Tamás Fidesz-küldött volt, s olyannyira radikális programképzéseket fogalmazott meg - oktatási törvény gyökeres megváltoztatása, ingyenes tankönyv- és tanszerellátás az általános iskolákban, a felsőoktatás autonómiájának megteremtése, hogy csak a legfontosabbakat említsük -, hogy a résztvevők többsége eltáto-ta a száját. Nem így Glatz Ferenc művelődési

miniszter, aki alig tíz perc alatt simán lemosta a színéről Deutsch radikalizmusát, mondván: az elmondottak döntő többsége már készülöben van, s a jövő oktatási évtől bevezetik. A sajtótájékoztatón Deutsch Tamás már csak amiatt lázonghatott, hogy nem értett volna, ha esetleg időben értesülnek a dolgról. Jött erre is a válasz: sokszor még a Művelődési Minisztérium munkatársai is a sajtóból tudják meg, hogy mit tervez a miniszterük... A találkozó előkészítettségére egyébként jellemző az a tény, hogy amíg az ifjúság elképzeléseiről időben tájékoztatást kapott a kormány, addig a kormány céljai csak november 9-én kerültek papírra. Am az ifjúság képviselői sem maradéktalanul készültek föl; a főiskolai-egyetemi törvények módosításával kapcsolatban Glatz Ferenc szólt oda nekik: - "Követeljétek már ti!"...

Harmadik témaként a foglalkoztatáspolitikát tárgyalták, s a nyugalom legjobban itt volt jellemző. Szép csöndben felsorolták a munkanélküliség, a gazdasági szerkezetátalakítás, s a pályakezdők gondjainak káros következményeit, füstölögtek egyet a vállalkozások és a vállalkozók támogatásának hiányán - aztán maradt annyiban az egész.

Utolsó nagy kérdésnek maradt az ifjúság vagyona. Miután röpké húsz perc alatt tisztázódott, hogy a MISZOT és a még jelenlévő ifjúsági szervezetek elképzelése szerint talán nem a pártpolitikai célokra nyújtandó kormánytámogatásról kellene beszélniük, szóba kerülhetett az ifjúsági célú ingatlanok. A kormány illetékes először a törvények hiányával védekezett az ellen, hogy zárolni lehetne az ingatlanvagyonot. Az ifjúsági szervezetek képviselői azonban addig hajtogatták igazukat, miszerint zárolás nélkül szinte szabad prédává válnak az ingatlanok, hogy a kormány képviselői végül "bizottságosdít" ajánlották: a MISZOT csinálja csak meg a vagyonkezelő alapítványt, amibe a vitán fölül álló ingatlanok már bekerülhetnek, de legyen egy másik bizottság is, amelyik ugyanezzel, s csak ezzel a vagyonnal foglalkozik. A bizottság egyfelől az ifjúságpolitikai kormánybizottság, a Belügyminisztérium, az Igazságügyminisztérium, a Pénzügyminisztérium képviselőiből és egyes kormánytisztviselőkből állna; másfelől pedig benne lennének a Demisz, a Magyar Úttörők Szövetsége, a MISZOT, meg az összes többi ifjúsági szervezet... Szóval bizottság a bizottságra, mert enélkül ma nincs békés átmenet, nincs nyugalom.

-Jé-

A 424 terjesztőihez!

A 424 terjesztésére vonatkozó üzleti ajánlatunkra, hál'istennek sok a jelentkező. Vidékről is. Sajnos a vidéki terjesztést egyelőre még nem tudjuk saját erőből szervezni (később talán igen), ezért azt javasoljuk leendő vidéki rikkancsainknak, hogy az ESZTERLÁNC Lap- és Könyvelőfizetési Iroda (2092 Budakeszi, Erkel Ferenc u. 20.) címén jelentkezzenek.

Jattot kapunk...

Életemben először. Én és az anyám. Jött a társadalombiztosítási közlemény. Egy gyerek ezer forint. Nekem kettő, kettő. Anyámnak kettőezer az ötezer nyugdíj alatt. Amüt a zsebünkben röpké életünkben hatszázféleképpen kihúztak, abból most visszacsorgatnak krajcárokat. Majd szétdurragtam a méregtől. Jattot kapunk. Később röhögni kezdtem. Pofátlanul. Harsányan. Még most is görcsölök. Jattot kapok. Én, ki életemben először akkor adtam jattot, mikor még meg sem születtem. Anyám keze által az orvosnak. Meg ne ölje már ezt a gyereket is! - ordította, amikor hasfalát rugdostam, közölték: operálni kell hasdaganattal. Az esélyem húsz százalék volt az életre. Az előző két gyermeké száz, ők meghaltak. Én megszülettem ordító torokkal. Az orvos rendes, a jatt kicsi volt. Egy havi rákosimunkásfizetés, a rákosinyirtaki osztályidegen doktornak. Utána egészen sokáig nem adtam jattot, tizenkétéves koromig. Hogy meg ne fojtsa a mandulám, besoroljanak, megoperáljanak, megint adtam. Tovább hosszú szünet. Érettségi után dolgozni indultam. Fizetést, vagy munkabért adtak, bár én inkább jattnak éreztem. Fialat vagy, mondták, mit akarsz, elég neked ennyi. Háborogtam. Később kemény diplomával zsebemben, amit a vécén nem lehet lehúzni. Hivatástudat mondták. Az stimmel, a megszállottság is. De hülye nem vagyok. Nem hallották. Úgy tettek. Teszik ma is. Azóta is jattot adok az orvosnak, a vendéglősnek, a postásnak, a tűzépésnek és sorolhatnám még kinek. Természetesen fiatal vagyok. Azóta is. Anyám utoljára cseléd lány korában kapott jattot, úgy negyven éve. Nemrég még dolgozott havi kentőzerháromszázért. Már nem bír. Nem engedem, hogy kizsákmányolják hetvenfelé. Míg nem szabadította fel a szocializmus, több ruhája és cipője volt. Sőt Operába, színházba is járt. Most minden 23-án a nyugdíját számlálva kérdegeti: ezért güriztem? Legjobb lenne meghalni, kesereg. Ilyenkor nagyon pipa vagyok.

Szóval jattot kapok. Amikor meg tudtam, arra gondoltam: visszaküldöm a feladónak. Vagy Csehák miniszterasszonynak, menjen belőle fodrászhoz, szoláriumba. Nekem nem kell jatt, családi pótlék, segélyekkel ne alázzanak! Keresni akarok. Annyit, hogy lakjak és egyek. Neveljem gyerekeim. Időnként elinduljak velük a nyakamban. Hátriszákkal, mezít-láb. No nem vidéért Bécsbe, irháért törökbe. Csak úgy bele a nagyvilágba! Ugye nem akarok sokat?

Jattot kapok. Úgy döntöttem a frászt küldöm vissza! Egyszer már bezsebelték tőlem, minek adnám vissza. Nekik több van, mint nekem. Bármennyire is sírnak örökké: nincs. A nem várt pénzt befektetem, megforgatom, megfi-altatom. De hogyan? Az OTP már nem bolt. A lottón eddig sem volt szerencsém. Aranyat vennék, de felek körberöhögnek. Valuta? Félek átvernek. Egyáltalán mit lehet kezdeni kétezer forinttal? Megvan! Farmert veszek. Egy levist, vagy wranglert: olyan régimódit, csöveset. Tíz évig tuti kitart. S nekem nem kell más. Már nem nővök. Hízni? Hát ahogy a jövőt nézegetem... Nem nagyon fenyeget a túlzabálás.

E heti híreink

Megbomlott az ún. ellenzék egysége. Közvetlen oka föltehetően az MDF és az SZDSZ (s a vele egyetértők) közötti áthidalhatatlan véleménykülönbség a november 26-i népszavazás megítélésében. Következése pedig, hogy immár valamennyi oldal megosztott. Pártjaink és politikai tömörüléseink a legjobb úton haladnak az egyenlő esélytelenség megteremtése felé.

Nem kívánom senki halálát és elvben a halálbüntetése eltörlése mellett vagyok. Abból a megfontolásból, hogy egy megszüntetett életet visszaadni másik élet erőszakos kioltásával úgysem lehet. Egyetlen kivételt ismerek, amikor ártatlan, védtelen gyermekek esnek áldozatul a gyilkos akarathoz. Ez esetben nincs bennem irgalom, lakoljon halállal (szívem szerint százszoros halállal) a tettes. Megrökönyödve olvasom a hírt: a kétszeres gyermekgyilkos apát(?) - megváltoztatva a korábban hozott halálbüntetést - a Legfelsőbb Bíróság életfogytiglanra ítélte. Indoklás: az apa(?) nem a társadalomra veszélyes, csupán a családjára. Gratulálók, tisztelt Bíróság! Éppen csak azt nem értem, minek e szerencsétlent büntetni? Hiszen a családját nagyjából-egészéből már kiirtotta, a társadalomnak pedig nincs félnivalója tőle. Nosza, engedjék szabadon, mindnyájunk óhajára, határozott, közös kívánságára!

Olvasom, Bokor ezredest - a legújabb sikerkönyv szerzőjét - elebb kitüntetik, majd nyugdíjaz-zák. Lám, az új kurzus. Katonáéknál is változott a világ. Régen ez fordítva volt: nyugdíjazás és kitüntetés. Új szelek fújnak a Kárpátok alatt!?

A csehszlovák kormány elterelni (pontosabban eltereltetni) igyekszik a Dunát. Teszi mindezt az európai határok sérthetatlensége és az összes érvényben lévő békeszerződés jegyében. Igye-keznie kell, mert sok ideje nem lesz rá.

Az alábbi hír nem műszaki jellegű, noha tengelyről szól. A nagy Phenjan-Bukarest-Havanna tengelyről, amely a jelek szerint - az imperializmus térhódítását ellensúlyozandó - kialakuló-ban van. Hosszú, nagy tengely ez, Ázsiától Amerikáig húzódik. A politikához nem értek, ám egy műszaki jellegű kételyemet hadd fogalmazzam meg: ekkora távolság áthidalásához nem kellene több fix pont?

-Is-

Márton Rózsa:

Őrizd meg a tisztességet.

A tisztaságot tedd szívedbe.
Virág légy a sárban,
Te, az ifjúság hamva.
Lázadásod gyors legyen,
Fehér ruha,
Mit nem mocskolt még
A felnőttek kompromisszuma.
Gyűlöld a gazokat,
Őrizd meg hamvadat,
Te bimbó, így légy te lázadó!

Húsevők

Nagy húst hasítani,
Ez akarja mind.
Kis élelemmel beérem itt.
Ígével élek.
Külömb vagyok így.

Két haiku

1. Aranylik a múlt idő,
Aranyhajú vénasszony jó,
Eozin korona-orom
Bomlik a homlokon,
Miként a pazar fájdalom.
És ez az ősi óarany
Kezedbe omlik,
Gazdag esőként zuhan
Két karodra.

2. Miként Yves Laurent,
Szemed szerelembe öltöztetett,
Hiú elegáns ábrádnak élek.
Encián estélyi
Ez a céltalan érzelem,
Téboly és sikoly, éji hontalan,
De szép, mint az előkelő virág,
Önmagáért.

Ez az az oldal, amit átengedünk előfizetőinknek. Minden negyedéves előfizetés tíz sor szöveget, illetve ennek megfelelő helyet ér. E közleményeket - legyenek magántermészetűek, vagy közérdekűek - cenzúra és változtatás nélkül tesszük közzé az érkezés sorrendjében. Csak a kifejezetten kereskedelmi reklámoktól, illetve a törvénytörtő (például személyiségi jogot sértő) közleményektől zárkózunk el. Ha ilyenre sor kerül, a kihagyott szövegeket előfizetőink természetesen megtekinthetik a szerkesztőségben.

Levél a távolból

Mindentől függetlenül el vagyok ...
kötelezve,
avagy
már megint lerágott csontot rágok.

A lerágott csont.

Nagyon fontos lehet az 1956 október - novemberi események tisztázása, hiszen nem telik el nap, hogy az írott-, nyomtatott-, hangzó sajtó ne foglalkozna ezzel. Valóban lényeges, melyik oldal, milyen fantáziánévvel illeti a történések különböző fázisait.

Hétfő: a fű sem nő. (nép)
Kedd: egyhetes akció a szövetségi szektorban. (felkelés)

Szerda: hangszeres képzettársítás. (csatazaj)
Csütörtök: csitvartok. (beavatkozás)
Péntek: rendhagyó munkaszüneti nap. (hullaszag)
Szombat: várakozó álláspont a higiénia engedélyezése miatt. (konszolidáció)
Vasárnap: kisebbségi pihenőnap kiszélesítése. (egy homloktörítés, más semmi...)

Békés felvonulásnak indult a népfelkelés, majd átsapott ellenforradalom-forradalom-ellenforradalom-beavatkozásba. Az én ismereteim koromnál, neveltetésemnél, felkészültségemnél fogva korlátozottak, s így nem tudom megítélni mi történt valójában. A fantáziám viszont igen-csak élénk, s ez az adottság kételyeket képezett (filmszerűsített) bennem: A "proletár"-diktatúra által létrehozott osztályok összetűzéseit - a francia, angol, amerikai, orosz, stb. példa alapján - polgárháborúnak nevezném, amelyből az intervenció segítségével csak vesztesként kerülhetett ki az a többség, akinek a feje fölött, akinek a nevében ma is mooskolódik egymással - a nemzeti megbékélés álcájával -, az ilyen-olyan -szomjas, erre-arra -vágó "uralkodó-ellenzéki-független-harmadik oldal-oktagon mintájú kerekasztal" című társasjátékot játszó elit. (Van, aki elit-a, van aki józanabb, s van aki elit-zs.)

Polgárháború
Amikor a magyarok a magyarok ellen fegyvert fogtak, s fordítva-, magyarok haltak meg, s nyomorodtak meg testileg-szellemileg. Valamit mindenki örököl. A lágygyűsűség - hogy ne használjak parlagon állt jelzőt - is öröklődik. S talán ezért felejt el minden teoretikus - hogy ez nem véletlen, eszemben van feltételezni - a következőket:

1. A polgárháború = háború
 2. A háborús bűnök nem évülnek el.
- A különböző hullámvölgyek közepette rehabilitá-

si hullámcúcs van. Még egy negatív magyar világrekord, bár a "hullágyalázás" nem hangzott el. A partizánmennyiségű háborús bűnös feloldoztatik - az elhallgatás által - minden oldalán. Az egykori AVO - AVH-s nagyfőnök mennybement, mert igaztalan kivégzése előtt köpenyi fordított. Ha élne, talán ugyanazok üldöznék ki a paradicsomból, akik szentté avatták.

(Emlékeztető: A belügyminiszter szovjet állampolgár volt. "Ruszkik takarodjatok haza!") Mi van, haver?!

Félreértelmezések
Rémálomképek gyötörnek. Nagy párhuzamosak ha találkoznak. A szürrealista történelmi tények keverednek az absztrakt - avantgárd feltárással. A lovas ellentengernagy vezette népfelkelés, a bárati román királyi fekete seregek támogatásával konzerválta az őszirózsás - 133 napos - I. világegyes - csonkítással gyógyított - kárpát-medencegyulladást.

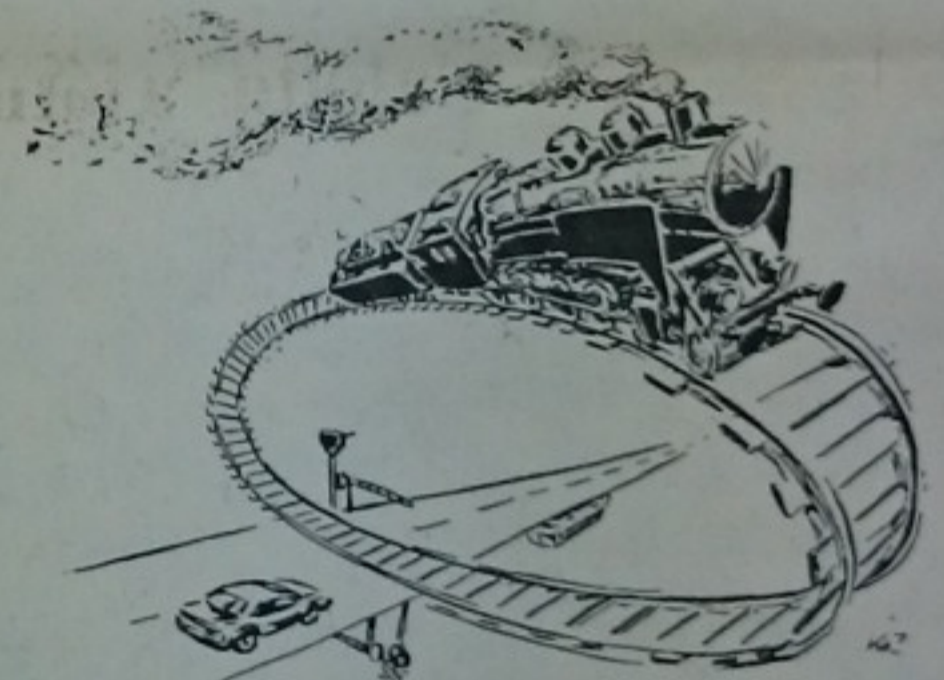
Mit akarok mondani?
A múlt "értékelésénél" nálam - is - túl sok a "ha"! A jelen tapasztalásánál túl sok a "nincs"! Rákérdezhetek a jövőre? 1990. lesz? Mi lesz velem? Szeretek enni? Meg akarok dolgozni a jóléért! Óhajtom az értelmiségi-fogyatékoságból való kilábalást! Még nem tudom, hol ébredek fel holnap reggel. Elő akarom teremteni a tartásdíj-hátalékomat, az OTP-tartozás elmaradásomat (kamatokkal, bírsággal, közjegyző-végrehajtói díjjal együtt), a BKV-büntetésem, egyéb adóságaimat.

Csonka családból jöttem - csináltam egyet én is. Munkanélküli voltam s most is hajléktalan vagyok - leszek. Vigasztaljon, hogy nem vagyok egyedül!

Hölgyeim és Uraim!
Hagyjuk a történelem felderítését a történészekre! A politikusok, az egysejtűekre emlékeztető pártszaporítás helyett törődjenek az egyedülmaradó, megosztott milliók nyugéval-bajával. A jelent tekintve alaphelyzetnek, lépünk már tovább -előre! Merre? Találják meg " ... a megfelelő helyre, a megfelelő embereket ..." Többek számára lenne még további ajánlatom, de engedjék meg, hogy ne legyek frivol.
Inkább én megyek el a ... dolgomra!
Budapest, 1989. november 3.
Fogvicsorgató üdvözléssel:

Kádár Attila

született: Kádár Attila

Tisztelt Szerkesztőség!

A 424 november 7-i számában keresik azokat, akik tudnának a munkanélküliségen segíteni.

- Javaslataim:
1. Olyan családban, ahol többen dolgoznak, legalább egy dolgozó csak havonta 2 hetet dolgozna, s a másik két hetet a rászoruló munkanélküli dolgozná, s ő kapná meg a bért is.
 2. Ahol a férjnek 10 ezer forintot felül van a havi fizetése, ha neje dolgozik azt el kell bocsátani, vezesse a háztartást, pláne, ha a családban még 1-2 gyerek is dolgozik.
 3. Ha szorít a cipő, úgy meg kell a munkát felezni azokkal, akik jó jövedelemmel rendelkeznek, vagyis itt is ezek csak havi 2 hetet dolgozzanak.
 4. 8 ezer forintot felüli nyugdíjast sehol ne alkalmazzanak. Hiszen ezeknek már nincsen apró gyermekük, s ha még a nejük is dolgozik, pláne

ne dolgoztassák. Adják át helyüket a munkanélkülieknek. Ez tiszta és világos.

Ne éljenek egyesek nagyvonalú életet akkor, amikor sok munkanélküli éheznek. Sőt meg (egyes családban már 2-3 kocsi is van) kocsikázzanak és éljék a világukat mit sem törődve a munkanélküli szűkölködőkkel. Hiszen Jézus a hegyi beszédében ezt mondta: "Aki tőled kér, adj neki!!!" Tiszteljük, becsüljük és szeressük egymást, s boldogok leszünk ebben a sokat szenvedett országban.

Végezetül: vonjanak le a dolgozóktól 1-2 százalékos munkanélküli segélyt. Kispénzüektől keveset, a nagyobb pénzüektől többet.

V.GY. 77 éves 5017 Ft-os nyugdíjas

jó lehetőségnek. Mert egyrészt, aki tud és akar dolgozni (ne zárjuk ki eleve azt a lehetőséget, hogy ez tartja életben!) az miért ne dolgozzon? Másrészt, igaz, hogy nekik nincsenek kis gyerekeik, de vannak nagyok. S szegény, nem szegény, mi ebben az országban még húsz, harminc-évesen is rászorulunk a szüleink támogatására. S nem azért mert lusták vagyunk.

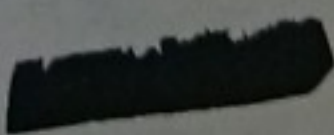
A már valahol dolgozók kirógása általában sem jó megoldás a mi esetünkben. Mert az elsoványított területeken egyáltalán nincs munkahely, amit fel lehetne szabadítani. Továbbá hiába szabadítok fel munkahelyeket, ha azok, akik munkára várnak, szakképzetlenek, s nem tudják elvégezni a feladatot. Azt csak a kormány gondolta egy időben, hogy a bányászokból ápolónó, a tanítónókból meg vasesztergályos bármikor képezhető.

Az amit a munkában állók jövedelméből való néhány százalékos levonásról írt, nem új dolog. Már a munkügyi kormányzat fejében is megfordult. Akkor sem tetszett jobban. Úgy gondolom, hogy abból a húsz-harminc-negyven százalékból, amit már így is levonnak, futni kéne nemcsak segélyre, hanem a vállalkozások élénkítésére, az átképzésre és az oktatásra is, hogy munka legyen, ne csak segély.

Tisztelt V. Gy.!

Azért fűzök megjegyzést leveléhez, mert úgy gondolom nagyon sokak helyett fogalmazta meg véleményét. S ez már elég ok arra, hogy jelezzek egy másik megközelítést. Nézetünk abban különbözik alapvetően, hogy a munkanélküliséget nem tekintem istentől eredő elkerülhetetlen sorscsapásnak. S ezért nem gondolom, hogy a munkanélkülieken a dolgozó nyomorgók további elnyomóztatásával lehetne csak segíteni.

A munkahelyek megosztását, főleg bércsökkentéssel, kivétel nélkül tartom egy olyan országban, ahol egy kétkeresős család teljes munkaidéjében sem tudja a megélhetésére valót megkeresni. Nemrég írtunk a Léthatáron című kiállításról, ami azt is bemutatta, hogy egy kétyerekes, kétkeresős család (amelyeknek már nem is kell lakásra gyűjtenie) tizenhátezer forintos összjövedelméből is csak a létminimumon tengődhet. Az asszonyok hazazavarásával más okból sem értek egyet. Szerintem joguk van a munkavállalás adta minimális függetlenséghez. (Nem is beszélve arról, hogy elbocsátásuk után egy sor - főleg vidéki - üzemet be kéne zárni, mert olyan kevés pénzért, mint amit ott fizetnek, más már nem megy el dolgozni, csak magyar asszony.)
A nyugdíjasok munkavállalásának korlátozását sem tartom

ÖTVENEZER FORINTOT NYERHET!

Mindenki, aki 1989. október 1-je és 1989. december 31-e között EGY ÉVES IDŐTARTAMRA előfizeti a 424-et, részt vesz az 1989. január 31-én tartandó sorsoláson, ahol EZER ELŐFIZETŐKÉNT 1-1 ÖTEZER FORINTOS takarékbetétkönyvet,

TÍZEZER ELŐFIZETŐKÉNT 1-1 ÖTVENEZER FORINTOS takarékbetétkönyvet nyerhetnek olvasóink.

Számoljon - megéri!

Rockkönyv-vásár

Pop- és rockzenével foglalkozó könyveit olcsóbban kínálja a Laude Kiadó. Az alábbiak rendelhetőek meg postán, utánvétellel:

MICHAEL JACKSON	78 Ft helyett 62 Ft-ért.
LED ZEPPELIN	66 Ft helyett 53 Ft-ért.
JIMI HENDRIX	40 Ft helyett 32 Ft-ért.
AZ ÚJ HULLÁM	77 Ft helyett 62 Ft-ért.
PROGRESSZÍV ROCK	68 Ft helyett 54 Ft-ért.
CSALÁDREGÉNY (Neoton történet)	69 Ft helyett 55 Ft-ért.

További kedvezmények:

Ha egy csomagban mind a hat könyvet megrendeli, 398 Ft helyett csak 280 Ft-ot kell fizetnie!
Iskoláknak, nagy tételben vásárlóknak, terjesztőknek 30 százalékos kedvezményt az eredeti árból!
Megrendelhető: Laude Kiadó, 1119 Budapest, Hengermalom u. 2/c.

A borítékra kérjük írja rá: HATOT EGY CSA-PÁSRA

Iskolai élet alul- és oldalnézetben

Válogatás a diáklapok legjobb írásaiból és rajzaiból!

Közvetlenül a kiadótól rendelje meg a PADFIRKÁK című könyvet.

Iskoláknak, terjesztőknek és nagy tételben vásárlóknak 30 százalékos kedvezmény.

Megrendelhető: Laude Kiadó, 1119 Budapest, Hengermalom u. 2/c.

Üzletet ajánlunk!

Fiatalt, gyorslábú rikkancsokat keresünk, akik az Elégedetlenek lapja, a 424 című ifjúsági hetilap terjesztésében részt vennének.

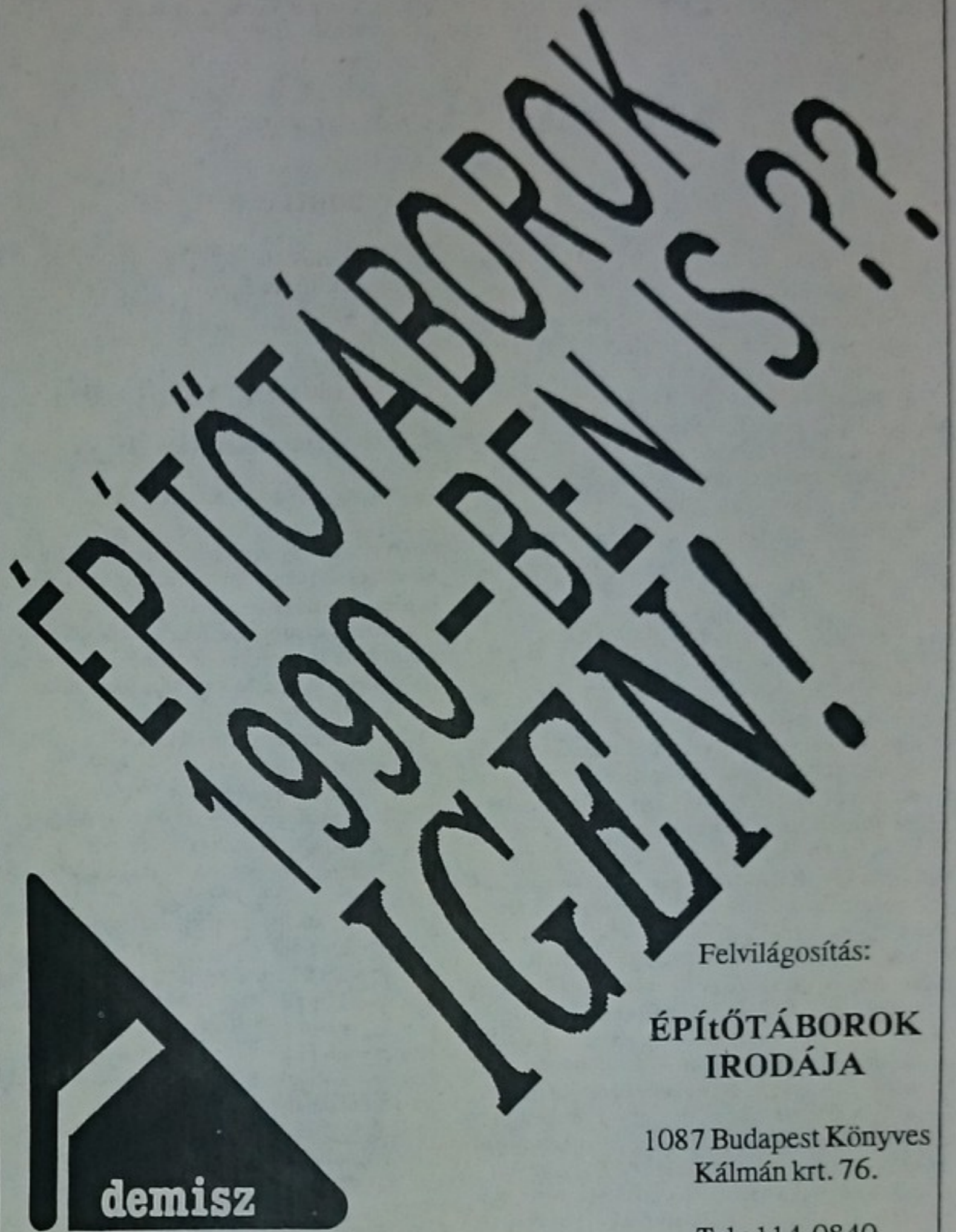
Száz eladott példány után akár ötszáz forintot is kereshetsz!

Hosszú távú, szabad időbeosztású munka, stabil zsebpénz!

Érdeklődés, jelentkezés:

A 120-24-66-os telefonszámon, vagy a Charta Kft, 1145 Budapest, Amerikai út 96. levélcímen.

Charta Gyorsfutár Szolgálat

Felvilágosítás:

ÉPÍTŐTÁBOROK IRODÁJA

1087 Budapest Könyves Kálmán krt. 76.

Tel.: 114-0840

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem példányban a 424 című lapot.

Az előfizetés időtartama: negyedév - 197,60 Ft

félév - 395,20 Ft

egy év - 790,40 Ft

(Kérjük a megfelelőt aláhúzni. Az előfizetés teljesítése az előfizetési díj beérkezését követő héttől esedékes!)

Az előfizető neve:

Címe: (ir.szám) (helység).....

..... (ker., utca)..... (hászám, em., ajtó)

Az előfizetési díjat: - a területi igazgatóságon készpénzben,

- a részemre megküldött csekkben fizetem be.

(A megfelelő részt kérjük aláhúzni!)

Dátum:

..... az előfizető aláírása

Területi igazgatóságok: - Budapest, XII. ker., Böszörményi u. 8. 1-2. 1126

- Szekszárd, Tartsay ltp. 52. 7100

- Kalocsa, Szabadság tér 4. 6300

Kérjük, hogy a szelvényt küldje vissza címünkre:

ESZTERLÁNC Lap- és Könyvelőfizetési Iroda, Budakeszi, Erkel u. 20. 2092

Megrendelőlap

Megrendelem a 424 című lapot példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Címe (város, község, kerület):

(utca, tér, lakótelep):

(emelet, ajtó):

Irányítószám:

Előfizetési díj egy évre: 780 Ft, negyedévre 195 Ft.

Az előfizetési díjat a részemre küldendő átutalási postautalványon egyenlitem ki.

..... aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítve az alábbi címre kérjük feladni: Hírlap-előfizetési és Lapellátási Iroda, Budapest 1900.

Menekülők? Menekültek? Bevándorlók?

A címbeli kérdőjelek nem véletlenek - a közvélemény csak most ismerkedik e fogalmakkal, így nem csodálkozhatunk azon, hogy pontos tartalmukat még az érintettek sem ismerik. Ők csak annyit éreznek, hogy szülőföldjüket elhagyva segítséget várnak. A társadalom pedig elbizonytalanodott, mert látva, hogy támogatójuk egyre többre kerül, felteszi a kérdést: megéri-e ez nekünk?

A fogalmak tisztázásához csupán a jogi és a szociológiai ismérveket szeretném felidézni.

Menekülőről azokban az esetekben beszélhetünk, ha a minden útiokmány nélkül vagy éppen érvényes (túrista, hivatalos célú) útlevéllel érkező, az országba lépve megtagadja a hazatérést és államunktól befogadását kéri. Így került az országba mintegy 30.000 ember a múlt év januárja óta, s ebből ma 24.000 él nálunk. A többi hazatért (600), harmadik országba utazott tovább (2.600), vagy érdemtelenység miatt visszaadták (2.600). A menekülők zömében Romániából érkeztek, ám akad köztük afroázsiai, bolgár, szlovák és ukrán is.

A menekült címet és az ezzel járó jogállást ma csak kevesen mondhatják magukénak. Ehhez elismerési eljárás lefolytatására van szükség. Ezt október 15-ig kizárólag az alkotmány és néhány belügyi norma alapján lehetett elbírálni, míg a mai menedék iránti kérelmekről az 1989. évi 15. és 19. törvényerejű rendelet, valamint a Minisztertanács 101/1989. (IX. 28.) rendelete, illetőleg a megújított alkotmány 65. paragrafusa szerint, formális eljárás keretében szükséges döntenie. Mindent egybevetve a menekültként elismert személyek, menedékkjogot élvezők száma nem több néhány száznál.

Végül, ami a bevándorlókat (eddiggi szóhasználatlaltal a letelepedett külföldieket) illeti, ők ilyen engedéllyel hagyták el származási országukat. Az utóbbi években 8-9.000 ilyen kérés érkezett évente, a valóságban legfeljebb 4-4.500 ilyen személy léphetett át évente a határt. A január 1-jén életbe lépő új bevándorlási törvény hatására ezek a számok feltehetőleg növekedni fognak, mert ezután már honi földön is megszerezhető e státusz. Bár a bevándorlási/letelepedési engedély megadásának feltétele, hogy a kérelmező megélhetéséről gondoskodni tudjon, e személyek sokszor ugyanolyan védtelenek, mint a menekülést választók. Hála például saját országuk vámelőírásainak, néhány kilós batyúval és egy fiktív befogadó nyilatkozattal a kezükben állami segítségre szorulnak.

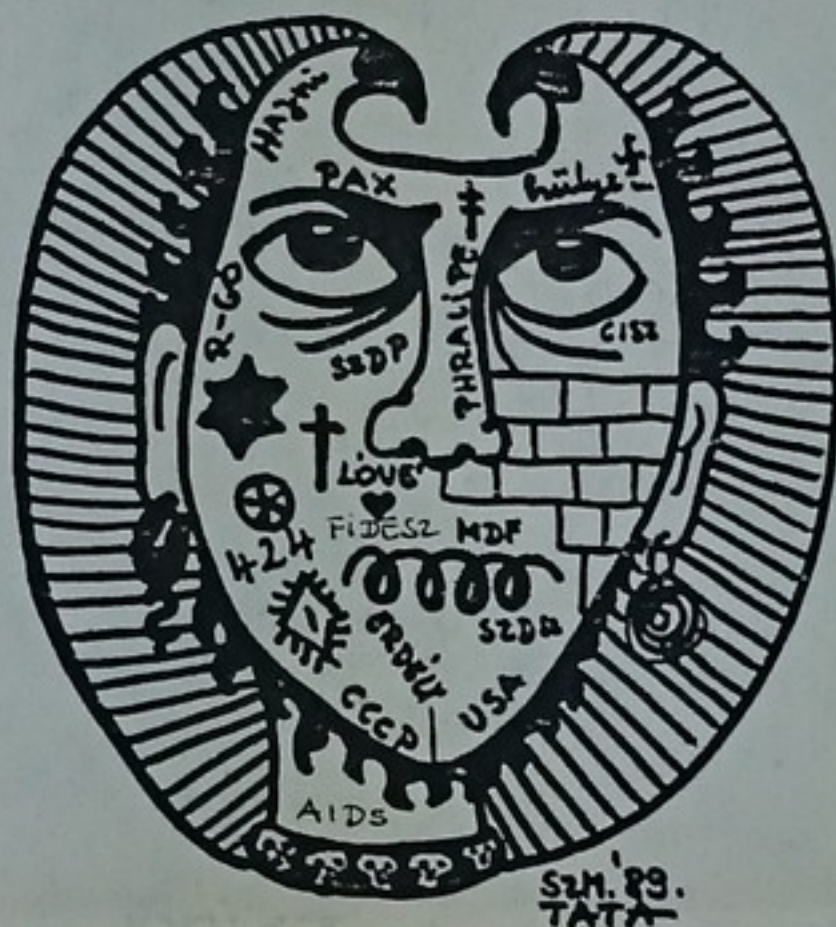
Tehát akár menekülőről, akár menekültről, akár bevándorlóról van szó, lakásról, szállásról, életkezdésről, orvosi ellátásról, munkahelyről stb. az állam intézményeinek kell gondoskodnia. Szociológiai szempontból kevésbé változatos a kép. A jogi különbségeket pedig röviden összefoglalva: míg a menekülónél azt vizsgálják, mi készítette hazája elhagyására

s ennek elbírálása alapján ismerhetik el menekültnek, addig a bevándorlónál erre senki sem kíváncsi csupán arra, hogy ittlétének, megélhetésének adottak-e a feltételei.

Kinek jó a genfi menekültügyi egyezmény?

Bár feltehetőleg találkozott ezzel az egyezményrel a friss emlékezetű olvasó, ilyesféle kérdésfeltevéssel nem.

Elsősorban a menekülőknek, akiknek ily módon joguk lesz menedéket és jogi helyzetük rendezését kérni a csatlakozó államokban, az 1951-

ben keltezett egyezmény alapján. Persze józan mérlegelés alapján, politikai, humanitárius, jogi és pénzügyi megfontolásokból kedvező az egyezmény az ahhoz már csatlakozott 105 országnak. Magyarország is lényegében a fenti indokokat vehette figyelembe, amikor 1989. márciusában aláírta a csatlakozási okmányt. Ekkor már 15 ezer körül volt az ide menekülők létszáma. Mindig egyszerűbb egy már meglévő ügykezelési rendszerhez csatlakozni, azt átvenni, mint újat kitalálni. De kapóra jött a már sokszor hangzottatott Európához való felzárkózási törekvésünk is. A jószándékot kétségbe nem vonva, mindezt kissé hamisnak érzem, hiszen a genfi egyezményhez kapcsolódó nemzetközi gyakorlat is azt tükrözi: ezt a már jól bevált modellt minden állam saját politikai, gazdasági és társadalmi teherbírása

alapján alkalmazza és értelmezi az élet által produkált sokféle esetre, kivéve például a "nemzeti menekültek"-re. Nekünk azonban éppen ennek a kényes kérdésnek a megoldására kell vállalkoznunk. Ezt nem csak történelmünk diktálja, de a számokból is ezt lehet kiolvasni, ugyanis a menekülők zöme, 70 százaléka magyar nemzetiségű. Ennek reális számbavétele még nem történt meg. Például a Letelepedési Alapról szóló jogszabály általában fogalmaz ("külföldi államolgár"), pedig a szíve mélyen az Országgyűlésben ülő honatyák a magyarokra gondolva szavazták meg a 300 milliós forintot summát, ám ezt nem merték kimondani vagy leírni (sőt még a menekült szót sem). Hasonló játszódott le a bevándorlási törvény kimunkálásakor. A jogalkotó szándéka kiolvasható több csavaráson keresztül a szövegből: honorálja azokat a személyeket a bevándorló státusz megállapításakor, akik a magyar nyelvet, kultúrát ismerik, mert így a társadalomba való beilleszkedésük elvárható. Amikor pedig az állami szervek a társadalom segítségére apellálnak általában "a" menekültekről szólva, a megszólítottak megnyilvánulásából kitetszik, készek az erdélyi, a felvidéki vagy kárpátaljáról menekülőkhöz támogatást nyújtani. Ez a figyelem azonban nem az idegen ajkúak ellen irányul, csak éppen szelektál a forrásokban szegény társadalom. Éppen ezért (is) az ő befogadásukat az államnak kell a legintenzívebben elősegítenie, korrektül végrehajtva saját vállalatát.

Kiből lehet menekült?

Az igazi kérdés persze úgy szólna: kiből és hogyan. Ám ez utóbbira csak részlegesen lehet válaszolni. Kiből? Az alkotmány szerint menedék jogot biztosít a Magyar Köztársaság azoknak a nem magyar államolgároknak, akiket hazájukban faji, vallási, nemzeti, nyelvi vagy politikai okokból üldöznek. A másik támpontot pedig a genfi egyezmény jelenti, amelynek értelmében az a nem magyar állampolgárságú személy ismerhető el menekültnek, aki hazájában faja, vallása, nemzetisége, sajátos társadalmi csoporthoz való tartozása vagy politikai meggyőződése miatt megalapozottan fél az üldözéstől. A két idézett szöveg között a különbség részben a menekülés okában található, részben pedig az elszorított hátrányok mértékében.

Az ördög mindig a részletekben van, ezért fontos lenne szólni arról, hogyan folyik az eljárás. A menekülőkben alkotmány szerinti menekült ma még nem lehet, mivel annak menetére még nem készítették el a törvényt, ami pedig a genfi egyezmény végrehajtását illeti, az csak most vizsgáljuk. Annyi azonban bizonyos, hogy a menekülés indítékaira, okára vonatkozóan a kérelmezőnek kell az alapvető bizonyítékokat szolgáltatnia. Ezt az eljárást ma a Menekültügyi Hivatal és 5 helyi szerve folytatja le. Jogorvoslatot pedig döntésükkel szemben a bíróságtól lehet kérni.

A határozattal elismert menekült kék személyi igazolványt kap és jogi helyzete igen hasonlít a magyar állampolgárhoz. A különbség például abban van, hogy nem kell hadkötelezettséget teljesítenie, nem vesz részt a szavazásokon, választásokon vagy éppen más utazási okmányt kap, illetőleg ingyen tanulhat magyar nyelvet.

És akiből nem lesz menekült

Annak jogi helyzetét vagy a már ismertett bevándorlási törvény értelmében határozzák meg, vagy a külföldiek honi tartózkodásáról szóló, végnapjait élő törvényerejű rendelet szerint. A bevándorló szintén kék személyi igazolvánnyal fog rendelkezni, ám az ő jogai és kötelezettségei csak közelítenek a magyar állampolgárokéhoz. A "közelítésbe" belefér az is, hogy például ingatlanszerzéshez, devizaügyletekhez, hitelfelvételhez, abortuszhoz, fizetett szabadsághoz, a munkaviszony beszámításához stb. számukra külön engedélyeket, iratokat kell becsatolni, beszerezni. Ezek apró, ám idegőrlő kérdések. Remélhetőleg a jogi korszerűsítési hullám ezt a tárgykört is eléri.

A másik hézagpótló megoldás pedig az ideiglenes tartózkodási engedéllyel való ittlét. Ennek egyszerre előnye és hátránya, hogy ahány hivatalos vagy egyéb szervhez fordul vele az ember, annyiféle reagálást tapasztalhat. Az "emberarcú bürokrata" segít, és ezzel szétfe-

Aki menekültként való elismerését kéri (hiszen ez a legkedvezőbb jogállás) és

- október 15-e előtt érkezett, legfeljebb november 15-ig adhatja be ezirányú kérelmét a Menekültügyi Hivatal helyi szervénél, mégpedig lakóhelyéhez legközelebb esőnél. (A formanyomtatvány minden megyei rendőrfőkapitányságon volt beszerezhető.)

- október 15-e után érkezett/érkezők a határátlépést követő 72 órán belül nyújthatják be erre irányuló kérelmüket szintén a legközelebbi helyi szervnél (igazolási kérelemnek a mulasztás esetén helye van).

A Menekültügyi Hivatal címe: 1903 Budapest, József A. u. 2-4., telefonja: 1-181-400, 1-173-519.

Helyi szervei: Budapest, VI. Népköztársaság útja 12.

Békéscsaba, Kétegyházi u. 10. 5600.

Hajdúszoboszló, Szép Ernő u. 16. 4200.

Szeged, Nyíregyháza (Megyei Rendőrfőkapitányság címén)

Aki letelepedési/bevándorló engedélyt kér, az a lakóhelye szerinti megyei rendőrfőkapitányság igazgatásrendészeti osztályát keresse fel.

szíti az egyébként elavult, menekültekről mit sem tudó évtizedekkel korábbi jogi részletszabályokat, míg máshol szinte semmiféle jogosítványt nem ismerik el az engedély birtokosának.

Helyzet van?!

A fentebb vázolt, a régi, elavult szabályok túlburjánzásából eredő következményeket, sőt még a bevándorlók mindennapjait érintő kérdések jellemzője: a szükséges mértékű szabályozás hiánya. A joghézag szociológiai szempontból kedvező, amennyiben lehetővé tette a szociális érzület fokozódását, új megoldások kidolgozását. Örülünk tehát? A válasz ellentmondásos. Egyfelől mindig a legalsó szintű szervezeteknél dolgozók áhítoznak a részletes szabályozásra. Ez érthető, hiszen különben túl sok lenne rájuk bízva. Ám ma a politika csak jelszavakkal üzen, a kormányzat nem ad használható, konkrétabb támpontokat nekik. Másfelől ez a kissé kaotikus helyzet abból a szempontból kedvező, hogy a rendszerré nem szervezett ügyintézés mindig olcsóbb - látszólag. Ugyanis a kiadások máshol elbujtatva csordogálnak a felszín alatt, sőt emberbaráti okokból időnként teljesen ingyenesek az állam szempontjából. Amikor megszületnek az addig is végzett tevékenységre az igazgatási szabályok, leiratok, a tisztviselők fellélegeznek, tudják, hogy most mit várnak tőlünk. Az állam viszont a zsebéhez kap: ettől kezdve egyértelművé válik, hogy a menekültek, a menekültek befogadása segélyeket, intézmények kiépítését, tisztviselők bérét, statisztikák gyártását stb. - azaz költségvetési kiadásokat jelent. Pillanatnyilag ebben a fázisban vagyunk, s így most teszük fel a kérdést: hol vannak azok a számítások, prognózisok, amelyek számot vetnek mindennek pénzügyi, igazgatási, szociális, egészségügyi, munkaerőpolitikai, lakásügyi vagy éppen oktatási rész kérdéseivel, összefüggéseivel, amikor a kormányzat ilyen komoly jogi szabályokat alkot illetve kezdeményez. "Mi mindig mindenről elkészünk..." - felel költő a kérdésre. Ezért tehát halaszthatatlan a dolog. Ennek kidolgozására készlet a menekültek folyamatos áradata is, továbbá az új alkotmány és egy minisztertanácsi döntés is, amelyek persze törvénykezésre szólítanak fel, ám felelős kormányunk az átfogó szabályozás előtt feltehetőleg pótolja a szakmai mulasztásokat.

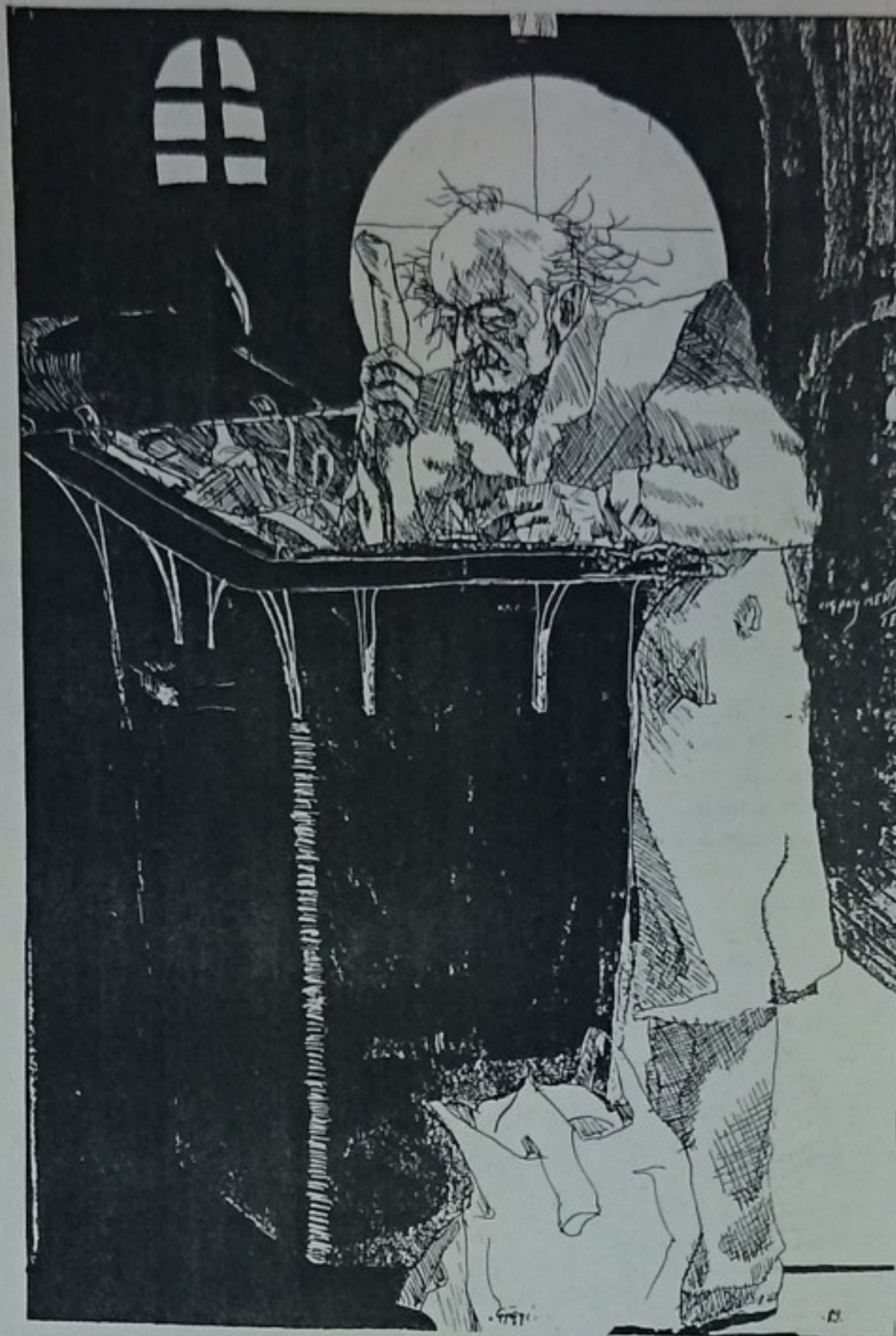
Remélhetőleg a készülő számvetés és előrejelzés a nyilvánosság előtt zajlik majd, hiszen a társadalom türeklépességéről csak nyíltan lehet és kell vitatkozni, márpedig ezt a sokat emlegetett toleranciaszintet nem lehet figyelmen kívül hagyni. A másik reményem pedig az, hogy a menekültek, menekülők és bevándorlók ügye, a magyar és nem magyar ajkúak befogadásának kérdése nem válik a belpolitikai csatározások eszközévé, rövidlejárátú népszerűségek és visszaélések tárgyává. A fő kérdésekre kellene koncentrálni, amely röviden így foglalható össze: kiket fogadjon be az ország (üldözést szenvedőket, csak Európából érkezőket, humanitárius okokból segítséget kérőket, kizárólag továbbutazásra várókat???) és a befogadottakat milyen típusú támogatásban részesítse (szállás, lakás, étkeztetés, munkahelyhez juttatás, átképzés, segélyezés, hitelek, oktatás, egészségügyi ellátás, társadalombiztosítási ellátás, üdültetés, devizával való ellátás stb., esetleg szelektíven?). Az a helyzet, hogy rövidesen dönteni kell, még mielőtt az egész folyamat kezelhetetlenné és a közhangulat ellenségessé válik, az állami szervek határozatlansága és szakszerűtlensége miatt (is).

Balássy

A 424 szívesen adna teret annak a vitának, aminek fő kérdéseit már Balássy is említette. Ezért várunk minden véleményt arról, hogy az ország kiket fogadjon be, s mivel, hogyan támogassa őket.

Előljáróban egyetlen - immár személyes - megjegyzés. Az amit Balássy a magyar anyanyelvű menekültek megkülönböztetően kedvező társadalmi fogadtatásáról ír, eléggé kétséges. Ellentmondani látszik például az a tény, hogy az örmény földrengés károsultak csekkszámláján sokkal több jött össze, mint a menekülteknek nyitott számlán. Ez legalább is érdekes. Mi lehet a magyarázata?

-J

Hol a (pénz)határ?

Az ENSZ sem tartja a szavát

Amikor tavaly már nemcsak elvételre menekültek hazánkba Romániában élő magyarok, hanem megindult a menekültáradat, akkor a kormány ígéretet tett: elkülönített kormányalapról fizetik letelepedésüket és újrakezdésüket. Akkor még csak háromszázmillió forintot szántak erre, amit aztán az Országgyűlés négy százmillióra emelt. Az alapba a kormány a társadalmi és politikai szervezetek, valamint a lakosság följajlásait is várta. Ám hiába, mert mindössze egymillió forint jött össze - tudtam meg dr. Kovács István ezredestől, a Belügyminisztérium terv- és pénzügyi csoportvezetőjétől. De ehhez a pénzhez még nem nyúltak hozzá, mert fogalmuk sincs, hogy mire költsék. A Belügyminisztérium közzéadja persze nem azért mondta ezt, mert nincs mit fizetniük. Sőt: a négy százmillióból kétszáznyolcvanhárom-millió már tavaly elfogyott az átmeneti szállások telepítésére, a bölcsődékre és az óvodákra, az egészségügyi ellátásra, a segélyekre, a menekültügyi hivatal munkájára és a lakásvásárlási költségeknek. Dr. Kovács István az idejébe esztendő kiadásait sorolta föl: az átmeneti szállások bérleti díja és egyéb költségei 74 millió forintot tettek ki; a bölcsődék és óvodák számának gyarapítása egymillió forintot; az egészségügyi ellátás hétmillióba került; a folyamatos segélyre 22 milliót; az egyszeri segélyre pedig 33 millió forintot fordítottak; a lakásokra szánt támogatás 59 millió forintot vitt el; s 43 millió ment el egyéb költség címén. Ez utóbbi nem a pénzügyi rovatokban előforduló "sikkasztási keret", hanem nyomtatványok, az igazolványok, a fordítói bérek és a határőrállomásoknak visszautalt összeg, amit a határőrök az érkezők étkeztetésére és elszállásolására fordítottak. Ha mindezt összeadjuk, csak az idei évre 240 millió forintot számolhatunk. Kérdezem dr. Kovács Istvánt: - és a többi ki állta? - A Belügyminisztérium a saját költségvetéséből - így a válasz, s hozzáteszi: ezek csak az október 6-ig beérkezett számlák. Amit az utóbbi két hónapban kellett volna kifizetni, annak egy részét már a helyi tanácsok "előlegezték" meg

Maradjanak itthon, és dolgozzanak...

Múlt heti számunkban a kivándorlás - 1990. január 1-től érvényes - szabályait ismertettük. Szerettem volna utánajárni annak, hogy ennek pénzügyi feltételei mennyire változnak, hiszen a most már hivatalosan is alapvető emberi jognak kikiáltott kivándorlási lehetőség jelenlegi pénzügyi szabályai elég sok kötöttséget tartalmaznak.

A Magyar Nemzeti Bank információs telefonszámát hívtam először. Kedves női hang adta meg az "illetékesek" mellékszámát azzal, hogy "aki felveszi az tud Önnek felvilágosítást adni".

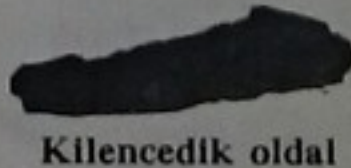
Hívtam a megadott számot. Felvették. Bemutatkoztam. Ő nem. Elmondtam ki vagyok, mit akarok.

Döbbsent csend után az ismeretlen női hang tájékoztatott, hogy a kivándorlási törvény még csak tervezet, arról felvilágosítást nem adhat, de nem is tud, mert még nem látta a tervezetet.

Most rajtam volt a döbbenet sora. Bátorralanul megjegyeztem, a Magyar Közlöny 71. számában megjelent már az Országgyűlés által szeptember 26-án (!) elfogadott törvény. Ő nem nagyon hitt nekem. Nekem is kezdtek fenntartásaim lenni, de próbálkoztam... Megtehetem-e a jövőben, hogy ingóságaimat értékesítve pénzt vihessek magammal - érdeklődtem.

Még mit nem! - jött a gyors válasz - Az ország nem engedheti meg magának, hogy csak úgy kivándoroljunk és vigyük magunkkal a pénzünket. Maradjon csak itthon mindenki és dolgozzon rendesen, majd utána lehet utazgatni. Hova jutna így az ország...? Tényleg, vajon hová?

doki

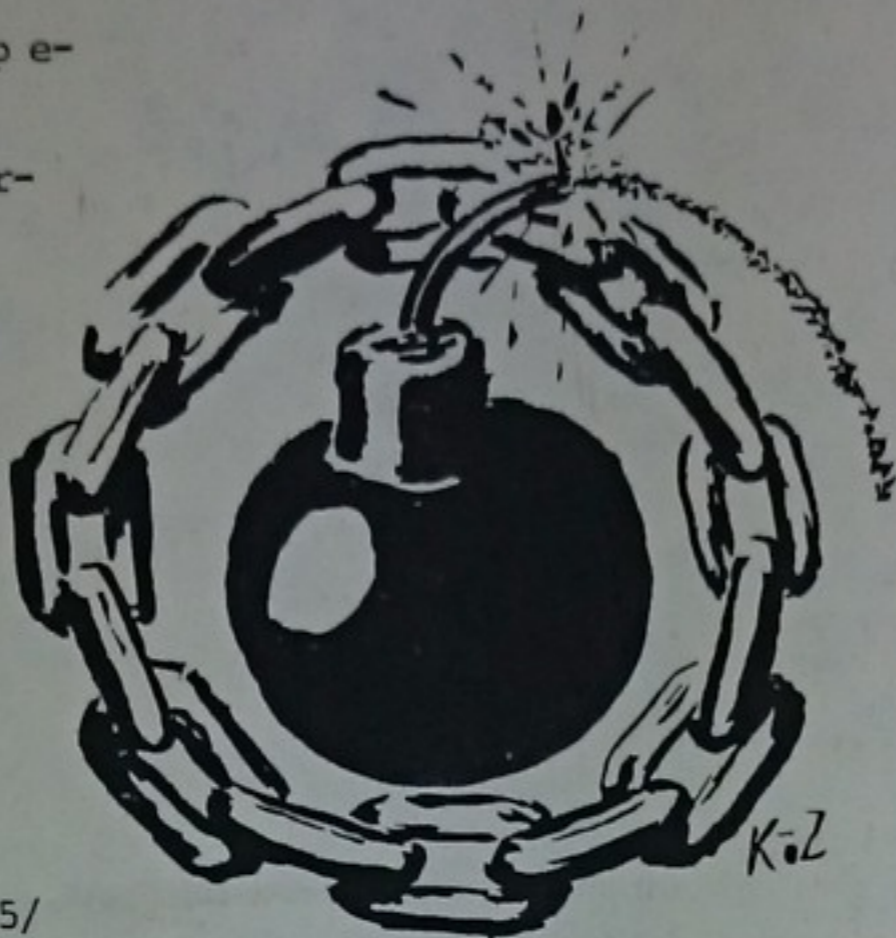

Kilencedik oldal

J. Kiss Sándor

Nyilvános filmfelvétel lesz a Pokolgép együttes koncertjén december 29.-én a Budapest Sportcsarnokban. A film ember-rabló lányokról, sok-sok kalandról szól. A koncertre jegyek kaphatók: Soláris hanglezembolt XVII. ker. Szent István krt. 16; Kálvin téri Áruház /Cara hanglezembolt/ Hawy-metál polóbolt VII. ker. Kertész u. 4; és a BS pénztárában a helyszínen.

Ha fogytán a zsebpénzed, ám a mellékelt ábrát szerkesztőségünknek visszaküldöd /Bp. Amerikai ut 96 1145/ belépőjegyet nyerhetsz!

DIÁKÚJSÁGÍRÓK EGYESÜLETE

Szeretnél újságot indítani a suliban? Vagy van újságotok, csak nem tudjátok hol sokszorosítani?

Nem működik a sulirádió? Vagy unalmasak a műsorok, és senki sem hallgatja? Ilyen és hasonló gondjaiddal keresd meg a Diákújságírók Egyesületét!

A DUE azért alakult, hogy segítse a magukra maradt, sok gonddal küszködő diákújság és rádiós szerkesztősegeket. Tanfolyamokat, táborokat, állandó szakmai és jogi tanácsadást szervezünk tagjainknak. Ezenkívül segítséget nyújtunk a diákújságok szerkesztéséhez és kiadásához. Nálunk anyagáron sokszorosíthatod a lapotokat! Kazettacserét és mintakazetta küldő szolgálatot szervezünk a különböző sulirádiók között. Gyere közénk! Itt igazi jó szakmai közösségre találsz!! Nyitottak vagyunk a TE ötleteid iránt is!

Tagja lehetsz a DUE-nek, ha beküldöd az alábbi belépési nyilatkozatot, és befizeted a tagdíjat. Ez egyénekenként 200 Ft egy évre, de ha legalább 10 fős közösségek jelentkeznek, akkor csak 150 Ft fejenként. Cserébe diákújságíró igazolványt kapsz, és rendszeresen küldjük információs kiadványunkat is, mely segít a munkádban.

Belépési nyilatkozat a Diákújságírók Országos Egyesületébe Alulírott (olvashatóan kérjük kitölteni!):
Név:.....
Lakcím (ir.szám):
Munkahely, iskola neve, címe (ir.szám):

Telefon: (otthon) (mh.)
Személyi szám: Szül. hely:

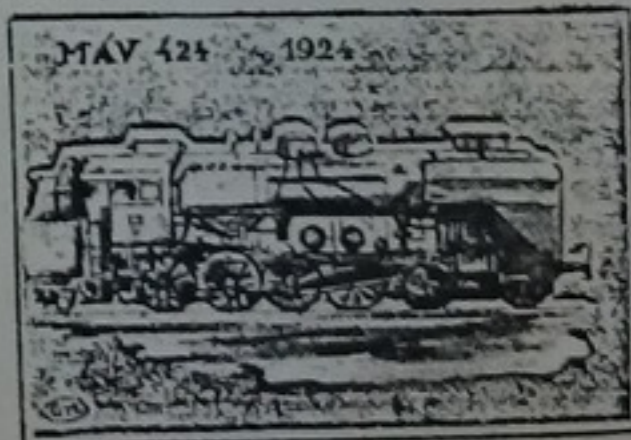
(Iskola)rádiós, újságíró tevékenység (szerkesztés, megjelent cikk, iskolarádió, diákújság neve stb. A rovat kitöltése nem kötelező, hosszabb leírás külön lapon csatolható!):

.....
fölvételemet kérem a Diákújságírók Országos Egyesületébe. Az éves tagdíjat (egyéneknél 200 Ft/évtanév, 10 fő feletti csoportos belépésnél 150 Ft/fő/évtanév) a címemre megküldött csekken) illetve személyesen a DUE-irodában (a megfelelő rész aláhúzendő!) befizetem.
Dátum:

.....
aláírás

A nyilatkozat beküldendő a Diákújságírók Országos Egyesülete címére: 1022 Budapest, Bimbó u. 7. Csatolni kell 2 db fekete-fehér igazolványképet a diákújság-igazolványhoz. A fenti címen minden pénteken 16.00-18.00 óra között személyesen is átadható a nyilatkozat, befizethető a tagdíj, átvehető a sajtóigazolvány.

Csoportos jelentkezés esetén ezt a lapot a csoport képviselője töltsse ki, a többiek adatait külön lapon kérjük csatolni!

Olcsó vásár!

Helye: Budapest, VI. ker. Népköztársaság útja 124.
November 20-24. naponta 10-18 óra között a Váci Kötöttárugyár a termelői árból még húsz százalékos kedvezményt adva kínál gyerek és felnőtt szabadidőruhákat 500-1300 forintig, pamutplókat 280-340 forintig, fűdőruhákat 300-400 forintig, valamint 1.000 forint fölött.

*

Ruti-butik vásár november 28-29-30-án, 9-19 óra között.
Női ruhák 100-800 forinti, szoknyák 300-600 forintig, gyermekdzsekik 500-600 forintért.

*

December 6-án egynapos harisnya és zokni vásár: férfi zokni 30 forintért, női import minőségű harisnyanadrágok 160 illetve 180 forintért (ugyanaz a harisnya üzletben 280 forint).

Különbejárati szobában díjmentes laknatási lehetőséget kaphat egy vagy két, 18 évet betöltött állami gondozásból kikerülő egyedülálló leinformálható leány. Levélcím: Tóth 1631 Budapest Pf. 133.

C-64, C-16 és PLUS4 programokat cserélek Tel.: 128-5917 vagy 2112 Veresegyház Pf. 28. Kálmán Albert

22 éves - újságárusításból élő - fiú háztartási, illetve kerti munka fejében lakhatási lehetőséget keres. Címeiket a szerkesztőségbe kérjük.

Fiatal pár vállalja, egyedül élő idős hölgy vagy bácsika gondozását: bevásárlás, gyógyszerbeszerzés, takarítás. Mindenféle ellenszolgáltatás nélkül. Belvárosiak jelentkezését várjuk. Levélcím: Zvolenszki Zoltán Budapest, VIII. ker. Futó u. 40/b. 1082.

Hirdetéseiket a 424 ingyen közli, amennyiben cserét ajánlanak (gyermekruha, játék, magán- gyűjtemény, stb.), vagy ingyenes szolgáltatást kínálnak.

Szívmonitorok bibipelnak, művésék csörgedezik, röntgenek zúgják, vasfűrdők csörgik:

"Mi mindenkié vagyunk

Az életben a legszebb dolgok ingyenesek..."

Az Egészségügyi Határozat azonban rövid idő alatt több problémát szül a gyakorlatban, mint amennyit megold: az életet meghosszabbító szerek 125-re emelték az átlagos életkort, ijeszítően gyorsítva a túlépedésen, ugyanakkor olyan betegségeket ütök fel fejüket ismét, amelyeket már rég legyőztünk tekintetünk, mint például a felnőttek esetében sokszor halálos kimenetelű, a nyolcvanas évek végén dühöngő torokgyík. A mind tökéletesebb antibiotikumokkal türelmetlen nemzedékek elvezítették természetes ellenálló képességüket, s fertőzés szempontjából oly sebezhetőkké váltak, mint ama fehér emberrel első ízben érintkező indián vagy déltengeri szigetlakó.

"Egész sor járvány veszélyével kell szembenéznünk, amikor milliókat préselünk be amúgy is túlterhelt kórházainkba", hangzik el a figyelmeztetés. Az örökletes degeneratív betegségekből (mozgási zavarokban, Huntington-kórban és cukorbetegségben) szenvedők életkora, százéves kort meghaladó vitalitása lehetővé teszi számunkra, hogy a hanyatlás

titokban magukban dédelgető gének miriádjait zúdítsák az országra.

Egy szegénylős, hallucinogéneket szívó biomatematikus, Heinz professzor volt az, aki a lehető leggyérteleműben mutatott rá a leselkedő veszélyre: "Korszerű orvostudományunk csodái, a természetes ellenállóképesség megbolygatva, hosszú távon több betegség előtt emelik fel a sorompót, mint amennyi előtt leengedik. A hajdanában, gyermek- vagy felnőttkorban végzetesnek bizonyuló örökletes betegségekben szenvedők most végtelenségig meghosszabbíthatják ittlétüket, végtelen számú utódot nemzve." Fejtegetését azzal zárta, hogy bolygónkat kárlehetetlenül előzönlik az emberiség legsilányabb, egzakta biológiai kifejezéssel élve: a legalacsonyabb önfenntartó értékkel rendelkező egyedei.

A komputerek leellenőrizték jóslatát: az elkövetkező száz év alatt a krónikus örökletes betegségekből szenvedők, életfogytiglani ellátásra ítéltettek túlsúlyba kerülnek. Egyszerűen nem lesz elég ép-kéziláb ember, aki gondozná őket. Epidémiák melegágyává válhat e legyengült, elferdült sarj. A Ház államférfiút megdöbentette eme profécia, s

megindultak a nem-megfelelők sterilizálására célzólgató beszélgetések.

Akárhogy is, az Egészségügyi Határozat Módosítása (egyszerűen: HAM) negatívknak bizonyult. Eszerint a nem-megfelelőektől megvonják az egészségügyi szolgáltatásokat mindaddig, míg bele nem egyeznek a sebészkes magtalanító beavatkozásába. Hogy ki nem-megfelelő, azt az erre a célra létesített komisszió állapítja meg némileg homályos kritériumai alapján: "Nem-megfelelő az, aki valamely biológiailag nem kívánatos örökletes betegség, állapot vagy tendencia hordozója." Mondjuk, néger...vagy indián...arab...vagy homok...kábszeres...és pszichopata...PSZICHOHAM HAMM

A Módosítás úgyszintén megtiltja az orvosoknak a magánpraxist, kártalanítással vagy kártalanítás nélkül, lévén, hogy az alternatíva gátolná a HAM-ot elképzelései megvalósításában. E genocidnum szagú fehér összeesküvés ellen, tiltakozásuk jelül, fekete és portorikóiak ezrei égítették el betegkönyveiket a Central Parkban - és nem is maradtak magukra. Azonban a népes égetési ceremónia nem fajult további zavargásokká. Amennyiben igazat adunk Heinz professzornak, a HAM is maradéka-

lanul logikusnak tűnik: ha a gyógykezelés a természetes ellenálló képességet aláásva valójában a betegségek előretörését segíti, ugyanakkor életben tartja a genetikailag meghibásodottakat, abban az esetben indokoltnak tűnik ezen személyek eltávolítása a genézis medencéjéből, a populáció csökkentése megfelelő területeken.

Amikor a HAM életbe lépett, a medicina föld alá vonult. Az orvosi felszerelések élénk forgalma indult meg az 1984-es lázadásban zsákmányolt orvosságok és műszerek halmaiból, rögtönzött laboratóriumok születtek százával a padlásokon, pincékben és a metró elhagyott járataiban. Az orvosok túlnyomó része illegális tevékenységet folytatott.

(folytatjuk)

*Balázs Attila fordításában megjelent az újvidéki Új Szimpozium kiadónál

Homoszexuálisok, állami-gondozottak, tinik, börtönviseltek, börtönlakók, narkósok! Ezen az oldalon a leveleitek-re olyanok válaszolnak, akik maguk is megélték, átéltek azt a sorshelyzetet, amiről beszélnek. Ha olyan levelet kapunk, amire mégsincs avatott levelezőnk, akkor megkeressük ahhoz is a leghitelesebb választadót.

424 Ifjúsági hetilap

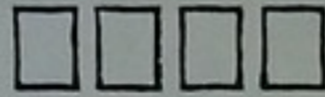
B U D A P E S T

Amerikai út 96.

Géppel →

1145

Kézzel →

FELADÓ: Báthory Erzsébet
424 szerk. Budapest
Amerikai út 96
1145

Ő Báthory Erzsébet. Amikor ott álltam először a szobájában megkövülten és próbáltam megérteni miért áll a könyvespolc sarkán a nemzeti lobogó és miért függ ágyánál Petőfi képe, akkor ő egyáltalán nem értette, hogy mit nem értek. Aztán hosszú hónapokig vitakozgattunk egymással magyarságról, magyarságtudatról. Nincs közös nevező. Én itt - a határon belül - ő kintől az őt átlépő határvonal mögül -, mondjuk igazunkat. Szerintem, törödni kéne az itt benn lévő nyomorultakkal is, nemcsak a sokféle náció Csillebércen meghúzódo menekültjeivel. Érvelek, ha a magyar szegényekre, otthonlanokra költenénk napi háromszáz forintot, akkor beszélhetnénk humánról, jogállamról, de abban egyetértünk, hogy az időmenekülőknél is kell élni.

Báthory Erzsébet vállalta, hogy megválaszolja a rajtunk keresztül hozzánk érkező, menekültekkel foglalkozó leveleket. Segít eligazodni ügyes-bajos dolgaik intézésében. Magáról így vall:

Átjöttem a román határon, mert egyetlen lehetőségem volt hogy értelmiségként, valamelyest hasznos, emberi életet élhessek. Igaz, maradhattam volna Erdélyben is. (Ezt sokan szememre vetették, hogy igazán azok tiszteletre méltóak, akik őrzik a földet, s ott "harcolnak a magyarságért". Hát Istenem, legfeljebb még kipróbáltam volna néhány dili-házat, mert már a Rousseau életformát sem lehetett ott megvalósítani: békében élni az anyatermészet ölében. Jó közhely számba menő arany igazság, minden rosszban van valami jó - ha az ember ott ahol van történetesen külső szemlélője tud lenni az eseményeknek. Jómagam is ezt tettem. Meglévő "filozoféri" oklevem mellett kitanultam egy mesterséget: megtanultam milyennek kell lenni egy pszichiáternek, illetve pszichológusnak, azaz milyennek nem szabad lennie. Ifjúságom derekán, becsomagoltam legendás hátizsákomba és átjöttem szerencsét próbálni.

Dolgoztam, mosogattam, takarítottam pesti úrinőknél, persze kevesebb pénzért, mint egy benzülőtt profi takarító. Meg kellett elégednem azzal a megtiszteltetéssel, hogy egyáltalán takaríthatok egy igazi nagysága rezidenciáján. Közben sikeresen megpályáztam egy pszichológusi állást csak éppenséggel a lélekgyógyászatból származó ötezer-négyszáz forintból egy szép rokolyája sem futja, arról nem is beszélve, hogy gyermeki kutyakötelességem azt sugallja, árván maradt szüleimnek szappant, szalvétát, WC-papírt, befőzőgumit, szalicilt, kalmoprint, margarint küldjek, mert ilyen árucikk nem vásárolható Ceausescu sokoldalúan fejlett szocializmusának aranyfénykorában.

Reformoktól lüktető, konjunktúra-lovag erdélyharcosoktól hemzsegő, megújulni kívánó magyar hazában rövidesen megtudtam, hogy lényegében nem is vagyok magyar, amin végképp elcsodálkoztam, hiszen Transzilvániából éppen azért kényszerültem "kiebrudaltatni"

magam... Megtudtam a nővérszállón, ahol immár közel két éve lakom és ha a Jóisten úgy akarja innen megyek nyugdíjba, vagy elfekvőbe - legjobb esetben szociális otthonba - szóval tudtomra adták, hogy megjöttek az oláh cigányok... Eleinte csodálkoztam és kérdeztem kik azok, de rövidesen megnyugtattak, hogy én vagyok az, meg a Piroska, és az Ildikó, aki szintén Erdélyből jött és mi "teher" vagyunk az országnak, mert felzabálunk mindent és több tekerő lett ezáltal a magyar hazában. Itt is fölösleges vagyok, s a lélek megkeseredett bennem.

Akárcsak a mesében egyszer csak felragyogott rám is a reménység szerencse sugara: Egy világhírű művész úr házvezetőnek hívtó a napfényes, Ibériai-szigetre havi ezer dollárért, lett volna külön szobám, valamint én is megláthatam volna valamit ebből a világból. Szerencse lányának éreztem magam és megkezdtem a kilincselést, uraknál, elvtársaknál, hatóságoknál... tudniillik, mi nem vagyunk állampolgárok, útlevelet ugyan kapunk, de olyat amihez minden országba (szocialista országokba is) vízum kell. Vízumot pedig nemigen adnak. Lemaradtam, pedig gondoltam legalább szerény személyemmel tehermentesítem e magyar hazát egy újabb "sem mire kellő tekerőtől"... Az uraknak - elvtársaknak egy "akta voltam", akit nullának néztek, sokáig válasza sem méltatva kérelmem. Kioktattak, hogy legyek hálás, "itt" lehetek. A sok testi megerőltetéstől megrokknva, és lélekben beteg megkeseredetten, megalázottan, nézem a nővérszálló ablakából a fekete varjak táncát, kórházunk faközöld pázsitján, és megpróbálok reménykedni egy olyan hazában, amelyben én is otthonra találok.

FELADÓ: Stefner Ferenc
424 szerk. Budapest
Amerikai út 96
1145

H. Utcái nevelőotthonban vagyok növendék. Sérelemeimről és társaim sérelemeiről szeretnék írni és tanácsot kérni.

Az intézetben, ahol tartózkodom, sajnos van egy szadista hajlamú számviteli főiskolát végzett pedagógusnak nevezett személy, akitől mi gyerekek rettegünk. Az Intézet igazgatója sajnos nem a mi védelmünkre áll, hanem a beszoztottját védi és szemet huny az erőszaknak. Ugyanez vonatkozik az intézet igazgatóhelyettesére is. Azokat a nevelőket, akiket szeretünk sorra kirúgdosták különböző ürügyekkel. Ez év nyarán Nyirbátorban voltunk az intézettel nyaralni és az a bizonyos volt ott a táborvezető. Ha neki valami nem tetszett, akkor mindjárt testileg bántalmazott bennünket, de nem úgy, hogy egy pofon vagy ehhez hasonló, hanem volt arra példa, hogy barátom társai fejét a falba, csempébe verte és így szeretne volna azt elérni, hogy magatartásunkkal ne legyen probléma. Ebben az intézetben a "nevelőpálca" már nagyon rég divatban van és talán marad, amíg esetleg új vezetőség nem lesz. Ebben a tanévben megy nyugdíjba a vezetőség, de a "rossznyelvek" azt suttogják, hogy esetleg az a bizonyos pályázná meg ezt az állást, akkor pedig még jobban elszabadul a pokol, holott így is az van. X.Y.

Törvényes képviselő, illetve a területileg illetékes gyámügy jogosult arra, hogy eljárjon az ügyekben. Ezért mindenképpen először nekik jelezzétek sérelmeitek. Sajnos a hazai gyermekotthonokban, intézetekben nem ritka a hasonló eset és nem akarunk elkeseríteni benneteket, de az esetek többségében a "nevelők" megússzák egy ejnye-bejnyével, és a gyerekek helyzete nem változik, sőt gyakoribbá válnak a bántalmazások és befogják bizonyítani nektek, hogy egyre több hibát követtek el, meg különben is nevelhetetlenek vagytok. A gyerek ebben az országban, a jelenlegi gyermekvédelmi rendszerben nem érték, csupán adat, tárgy, probléma, amin mielőbb túl kell esni. Tehát addig menjetek, panaszkodjatok, amíg nem kaptok orvoslást az ellenetek elkövetett bűnökért. Lapunkat mindenképpen tájékoztassátok, írjátok meg mi történt. Alkalmadtán egy munkatársunk felkeresi intézményeteket.

A nézeteltérések kétoldalúak. Meg kell hallgatni a nevelőket is, és vannak köztük értékes pedagógusok, és vannak olyanok is, akikről ti irtatok. Itélkezni könnyű, és mielőtt ítétek gondoljátok végig még egyszer, hogy ott, abban a helyzetben hogyan viselkedtetek volna, ha ti vagytok a felnőttek helyében. Várom leveleteket.

FELADÓ: MAKAI PETRA
424 szerk. Budapest
Amerikai út 96
1145

"Kedves Petra!

A Krsna titka című cikkhez lenne egy kérdés. Az érdekelne, hogyan állja meg a helyét, milyen szerepet tölt be az a vallás, amely valójában fizikai és szellemi korlátokat emel az emberi szabadságnak, a mai Magyarországon, mely pontosan az ellenkező irányba halad?" Kedves Éva!

Prabhupada mestert, aki a Krsna tudatot a hatvanas években nyugaton elterjesztette, egy riporter megkérdezte: nem gondolja-e, hogy a Krsna tudat valójában agyomos. Válasza a következő volt: Igenis az, hiszen az emberi agyak úgy bepiszkolódtak már, hogy szükség van az alapos agymosásra.

Vegyük példának Magyarországot, ahol 1949-ben eltörölték a rendeket, háttérbe került a vallás. S mit kaptunk érte cserébe? Kék, piros nyakkendőt, KISZ majd párttagságot, s mindez nem volt ingyen. Kaptunk jelszavakat az egyenetlen útra, egyenes út persze nem is volt. Majd kikapukat, mivel előttünk a nagyok zárva voltak. Ezek a kikapuk más kapuk labirintusába nyíltak. Minden kilincs lenyomásával egyre jobban bemocskolódtunk. Most lehetőségünk van arra, hogy ne csak a múltat, de mai magunkat is nyíltan szemügyre vegyük, s valami normális úton induljunk el. Hogy hogyan? Itt van például az akció, rekáció elmélete, amely a Krsna tudatban a reinkarnációban fogalmazódik meg. Minden tettünknek jó vagy rossz következménye van. Egy félisten egyszer valami rosszat követett el, amiért disznó alakjában száműzték egy anyagi bolygóra. Egy nap meglátogatta őt egy félisten barátja, hogy ráébressze körülményeire, s rávegye a helyes útra. A disznó így válaszolt: Tudod,, egyre jobban megszokom ezt az életmódot, s a mai moslék is jobb, mint a tegnapi volt. Elnézést a kifejezésért, de azért, mert pocsolóban élünk, s moslékkel táplálnak minket, nem szabad disznóvá változnunk. Ennek tudatában biztos vagyok abban, hogy tetteinket elkövetésük előtt jobban átgondoljuk. A kísérleti állatok használatában is van jó és rossz tett. Az egészségügy fejlesztése létünk biztosítása, s ezért elfogadható. De a kölnik kipróbálása a nyúlak szemén, állatkinzás. S bűn azt hinni, hogy az egész világ körülöttünk forog, s mi, mint a világ urai jogosultak vagyunk arra, hogy az állatvilágot, a természetet kényünkre kedvünkre kizsákmányoljuk.

A Krsna tudat tanulmányozásával nemesek, hogy általános világszemléletünk szélesedik, de az ősi vallás példáiban ma is érvényes igazságokat láthatunk meg. Ehhez azonban meg kell tanulnunk saját szemünket keresztül látni.

Levelet vár még:

Salló Hajnalka
(a tini)

Kínai Attila
(narkósügyek)

Sámson Sándor (sitt)

"Péter"
(homoszexuális ügyek)

Tizenkettedik oldal

Hogyan utazzunk külföldre?

Talán már megfigyelték, hogy az utóbbi időben a Hogyan? rovat legtöbbször ezzel a mondatlall kezdődik: "Az Országgyűlés - az Etikai Jogok Egyetemes Nyilatkozatával, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányával összhangban - a-ról a következő törvényt alkotja, stb..."

Az ilyen törvények miniszteri indoklása általában tartalmazza, hogy az eddigi szabályozás ezektől a nemzetközi egyezményektől eltérően rendezte azt a kérdést, amit most a Parlament összhangba hoz a nemzetközi joggal. Hogy ezt most miért emelem ki?

A Polgári és a Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányát Magyarországon 1976-ban, az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel hirdették ki! 13 év kellett ahhoz, a belső jogrendszer részévé "fogadott" nemzetközi szabályozás valóban érvényesüljön hazánkban. A miertre jövő heti interjúnkban térünk vissza!

Térjünk vissza eredeti témánkhoz! A jelenlegi útlevélkódex - melyet törvényerejű rendelet és belügyminiszteri rendelet szabályoz - nemcsak a fent említett Egyezségokmánnyal ellentétes, hanem a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvényvel is, mely kimondja, hogy az állampolgárok alapvető jogait és kötelezettségeit - így a külföldre utazás és az útlevél kiadás feltételeit - törvényben kell szabályozni!

Az Országgyűlés által alkotott 1989. évi XXVIII. törvény mindkét előírásnak megfelelően tartalmazza a külföldre utazásról és az útlevélről szóló szabályokat. De! Senki ne rohanjon útlevelet kérni cikkünk elolvasása után, hiszen a szabályozás csak 1990. január 1-től alkalmazható!! Türelem! (Más kérdés persze az is, hogy a valóban európai útlevéljogszabály mennyire egyeztethető össze a közzelmult "hírhedt" ötven dolláros rendeletével... Döntse el az olvasó, véleményét szívesen közöljük lapunk hasábjain...)

Ki nem utazhat külföldre?

"A külföldre utazáshoz, a hazautazáshoz és az útlevélhez való jog a magyar állampolgár alapvető joga, amely csak kivételesen, az e törvényben meghatározott esetekben korlátozható." A törvény első paragrafusára így fogalmaz. Mik azok a törvényi korlátozások?

Nem utazhat külföldre:

- A büntető eljárás befejezéséig az, akivel szemben olyan szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt van folyamatban büntetőeljárás, amelyre a törvény három évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést rendel.

- A büntetésének letöltéséig, illetve végrehajthatóságának megszűnéséig az, akit végrehajtható szabadságvesztésre ítélték.

Erre - a törvény indoklása szerint - azért van szükség, mert tartani lehet attól, hogy az elkövető a külföldre utazással "kivonja magát az eljárás alól" (értsd: megszökik...).

A törvény nem teszi lehetővé kiutazását annak sem, aki olyan

- államtitok birtokában van, amely védelméhez különösen fontos nemzetbiztonsági érdek fűződik. (Lehetőség van - csakúgy mint a kivándorlásnál /424, hetedik szám, tizenharmadik oldal/ -, a különösen fontos nemzetbiztonsági érdek fennállásának felülvizsgálatára...),

- a honvédelem érdeke azt is megkívánja (?), hogy senki se vonhassa ki magát honvédelmi kötelezettségének teljesítésének alól, ilyen esetben előírás a honvédelmi miniszter (Kárpáti Ferenc) hozzájárulása a kiutazáshoz.

Ha a fent említett kizáró okok fennállnak, az útlevél iránti igényt el kell utasítani, ellentétben a humánus indokból (külföldi rokon halála, súlyos betegsége) engedélyezhető korlátozott területi és időbeli érvényességű egyszeri külföldre utazás lehetőségével.

Az útlevél és fajtái

Az útlevél olyan hatósági igazolvány, mellyel a magyar állampolgár személyazonosságát és állampolgárságát igazolhatja külföldön, illetve belföldön - külföldre utazás során.

Talán meglepő, de tény, hogy a saját útlevél - melyért fizettem, s melyért sorban álltam -, nem az enyém, hanem a "magyar állam tulajdona!"

Az útlevél (!) a világ összes országára szól, öt évig érvényes, és érvényessége meghosszabbítható. Fajtái:

- magánútlevél, melyre minden magyar állampolgár - a törvény feltételei szerint - jogosult;

- diplomata útlevél, melyre a törvényben meghatározott személyek (pl. államfő, kormányfő, országgyűlési képviselő, egyes külügyi személyek), valamint közös háztartásban élő házastársa és gyermekei jogosultak; és egyes diplomáciai küldetéssel külföldre utazó személyek, de ők csak utazásuk tartamára;

- külügyi szolgálati útlevél; ezt a Külügyminisztérium diplomáciai, konzuli ranggal nem rendelkező munkatársai, egyéb tartós külszolgálatra kiküldött személyek, s a velük közös háztartásban élő házastársuk és gyermekük válthatja ki;

- hajós szolgálati útlevél, ami tengeri, folyami, kereskedelmi és utaszállító hajón szolgálatot teljesítő személyek, határvízen közlekedő vízügyi dolgozók vehetnek igénybe.

Tizenharmadik oldal

Útlevélkérelem

Az útlevelet, illetve annak meghosszabbítását formanyomtatványon kell igényelni, csatolva

- két, egy évnél nem régebbi igazolványképet;
- hozzájáruló nyilatkozatot abban az esetben, ha kiskorúról vagy gondnokság alatt álló személyről van szó;
- külföldön élő magyar állampolgároknak a magyar állampolgárság megállapításához szükséges iratok;

- hosszabbítás esetén a régi útlevelet, az előbbi okiratokat, a fényképek kivételével.

A szülők közös háztartásában élő kiskorú gyerekek esetében mindkét szülő hozzájárulása szükséges. Nem kell annak a szülőnek a hozzájáruló nyilatkozata, akinek a szülői felügyeleti jogát megszüntették, vagy az szünetel.

Az útlevél visszavonása

Azokban az esetekben, amikor az útlevél nem adható ki, a már kiadott útleveleket vissza kell vonni csakúgy, ha

- a magyar állampolgárság megszűnt;
- az útlevelet bűncselekmény elkövetésére használták fel, vagy meghamisították;
- ha a különleges útlevélre (külügyi, diplomata stb.) való jogosultság megszűnt.

A hadköteles személynek a katonai szolgálat megkezdésekor az útlevélét az illetékes katonai szervnél (kieg.) - a szolgálati időtartamra, megőrzésre - át kell adni.

Mit tehetek, ha nem kapok útlevelet, vagy ha azt visszavonták?

Ha az a helyzet, hogy az e törvényben nem szabályozott ok miatt nem kapm útlevelet, az elutasító határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül fellebbezhetek. Ha a másodfokú határozat sem elfogadható, akkor bírósághoz fordulhatok, amely döntése ellen már nincs helye jogorvoslatnak.

Visszatérve a bevezetőben említett fogyatékosokra azaz, hogy eddig nem törvény szabályozta az útlevél és utazás szabályait meg kell említeni azokat a felhatalmazásokat, melyet a törvény 18. és 20. paragrafusára ad meg.

A törvény felhatalmazza a különböző minisztereket (külügyminiszter, honvédelmi miniszter, belügyminiszter) arra, hogy a törvény végrehajtásával kapcsolatos részletes szabályokat alkossák meg. Példaként idézem a törvény 5. par. (1) és 18. par. (1) bekezdését.

5. par. (1) "A magánútlevélre minden magyar állampolgár az e törvényben meghatározott feltételek szerint jogosult."

18. par. (1) "Felhatalmazást kap a belügyminiszter, hogy

a rendeletben meghatározza a külföldi utazással és az útlevéllel kapcsolatos ügyekben eljáró szervezet, az eljárás rendjét, az útlevél tartalmát, a használatukkal kapcsolatos szabályokat, a magyar állampolgárság megállapításához szükséges iratokat... stb."

Kommentár helyett...

A fenti alkalmazás alapján a belügyminiszter a törvényben fel nem sorolt utiokmányokat is bevezethet, kiadásának és visszavonásának szabályait egyedül is megalkothatja. Januárban meglátjuk...

Dr. Jenő

Homoszexuálisok házassága?

A családjogi törvény átfogó revíziója várható, a munkálatok már folynak.

- Foglalkozik-e a jogalkotó a homoszexuális-házasság szabályozásának gondolatával? - kérdeztem dr. Makai Katalintól az Igazságügyminisztérium munkatársától.

- Nem. Nem hiszem, hogy ez társadalmi igény lenne, amit az is bizonyít, hogy sem hivatalos formában, sem pedig állampolgári kezdeményezésre még nem merült fel ez a kérdés. A magyarországi társadalmi, etikai viszonyokra gondolva azt hiszem, megostromolnák az Igazságügyminisztériumot, ha ilyen ötlettel rukkolnánk elő.

- Tudomásom szerint más országokban van lehetőség erre.

- Igen, például Dániában valóban engedélyezett az egyneműek házassága, de azzal a szigorú megkövetéssel, hogy gyereket nem fogadhatnak örökbe.

- Magyarországon előfordult-e, hogy homoszexuális személy, vagy pár örökbe fogadjon gyereket?

- Gyakorlatilag kizárt ez az eset. Az örökbefogadás előtt olyan környezettanulmányokat kell végezni, amelyek során mindenképpen kiderül ez a körülmény, s nem hiszem, hogy ilyenkor engedélyeznék az örökbefogadást.

doki

A törvény 1990. január 1. napján lép hatályba!!

Múlt heti számunkból sajnálatos módon kimaradt, hogy a kivándorlásról szóló 1989. évi XIX. tv. 1990. január 1-én lép hatályba.

Nem kell szívet cserélni...

Sic transit gloria mundi... Így múlik el a világi dicsőség. Ez a cseppet sem újkeletű, de ma is annál igazabb latin mondás kattant agyamba a veséig hatoló füttyszó hallatán.

Cegléd népe egy napokkal azelőtt magyarból osztrákká lett hölgy miatt vetkőzött ki magából. Górné Nagy Mariann - az 1982-es budapesti kézilabda világajnokságon, s azóta is egészen mostanáig a szokott nézőtéri közvetlenség okán a rigmusok hőse, Mariannja - az Elegant Kupán immár nem a magyar, hanem az osztrák válogatottban dobálta a gólokat. Társai ugyanazok voltak, mint a hétközi edzéseken, a bécsi bajnoki mérkőzéseken: Rác Marianna kivételével a Hypobank teljes csapata.

Számomra pontosan az egyik fenti kivétel okoz gondot: osztrákká lett. Nem vagyok ugyanis arról meggyőződve, hogy Górné Nagy Marianna valóban "osztrák" lett. Azt gondolom - s ráadásulként tekintsünk most el attól, hogy őt milyen sérelmek érték még magyar válogatottként, mi mindent igyekeztek egyedül az ő nyakába varrni... -, nem állják meg helyüket a kategórikus, megfellebbezhetetlennek tartott ítéletek. Górné attól aligha lett hitványabb ember, hogy úgy gondolta, sportpályafutása - helyettesítők be az ide tartozó gyűjtőfogalmat: - szakmai fejlődése, jövője szempontjából akkor tesz érdekei szerint, ha ezentúl klubtársaival szerepel egy másik "nemzeti" csapatban.

Szándékosan került a fenti mondta a "nemzeti" szó, bár tartalmilag lenne helyette szerencsésebb kifejezés is. Azt próbáltam jelezni, hogy a beszélt nyelvben, a sportsajtóban mennyire megfosztottuk eredeti jelentésétől, mennyire helytelenül használjuk.

Elég csak szétnéznünk Európában. Ha teszünk egy röpke körsétát, mindjárt rájöhettünk, hogy a közös, egységes Európára áhító földrésznünkön mennyire a mi felháborodásunk okával ellentétes tendenciák uralkodnak.

Nézzük az ökölvívást! Az olaszok legjobb profija a néger Kalambay - ritka a született olasz a négerek között, természetesen ő is honosított -, de vannak afrikai születésűek a svéd bokszolók között is, nem beszélve Erzsébet királynő a korábbi gyarmatokról származó, brit színekben bunyózó alattvalóiról.

Vagy vegyük a jégkorongot. A holland, vagy a svájci válogatott például elképzelhetetlen a kanadai születésűek nélkül. Nekik aztán azon kívül, hogy beférnek "új hazájuk" csapatába, míg az anyaország legjobbjainak még csak a szerelését vihethék, semmi egyéb közük nincs "nemzeti válogatottjukhoz".

A jégkorongban, valamint a futballban létezik az a szabály, hogyha valaki akár csak az ifjúságiak között, de szerepelt egy ország válogatottjában a nemzetközi szövetség által regisztrált mérkőzésen, hiába él akárhány évet új, választott hazájában, nem szerepelhet más válogatottban. Érvényes ez a Bundesligában futballozó NDK-beliektől kezdve egészen a napokban a francia állampolgárságot felvett, egyébként kétszeres világajnoki ezüstérmes futballistán, az NSZK-ban született Försteren keresztül mindenkire.

Försternek így nem gyúlhat meg a baja honfitársaival, akik esetleg kiátkozták őt tette miatt. Meg nem is nagyon érdekelné őt mindez. Nem titkolja, egyetlen célja volt az "útlevélváltásnak": miután a francia szövetség szabályai szerint csak három külföldi szerepelhet egyazon bajnoki mérkőzésen, "franciaként" nem kell arra várnia, hogy klubtársai közül az uruguayi Francescoli, a brazil Mozer, vagy az angol Waddle megsérüljenek az Olympique Marseille csapatában. S hogy nehogy bárki is "túlragozza" a személyével kapcsolatos kérdést, a 81-szeres válogatott még hozzátette: "Három év múlva már úgysem érdekel majd senkit a közös Európában, hogy német, vagy francia állampolgár..."

Försterénél vannak extrémesebb esetek is. A választás tárgya ezúttal nem az állampolgárság, hanem a nemzeti hovatartozás. Köztudott tény, hogy a brit futballisták legtöbbször szinte választhat, hogy az Egyesült Királyság tagállamai közül melyiknek a válogatottját tünteti ki kegyeivel. Hiszen nem nehéz lelni az ösök között angolt is, skótot is, vagy netán walesit. Nem szólva északírrol, mint tette ezt Kingsley

Black. A Luton Town angol szülők gyermekeként, Angliában született csatára sívölvénykora óta rajongott a háromoroszlánosok válogatottjáért, s minden vágya az volt, hogy egyszer ő is magára húzhassa majd a fehér angol mezt. Elképzelhető volt hát öröme, amikor a szövetségi kapitány, Bobby Robson értesítette, hamarosan meghívót fog kapni az utánpótlás válogatottba. Igenám, de közben Billy Bingham, az északír főnök megbízottjainak kutatása is eredménnyel járt. Kiderült, hogy kevéske északír vér is csörgedez a Kingsley fiú ereiben. Bingham startolt Blackért, s miután a srác úgy gondolta, hogy nagyobb esélye van arra, hogy a zöldek között állandósítsa helyét, mint hogy Linekerrel, Barneszal vagy Beardsleyvel viaskodjon, döntött: ő inkább északír. Lassan két éve lesz, hogy bemutatkozott Bingham válogatottjában, s ezzel örökre becsukta maga mögött az angol válogatott kapuját.

A sorozatban felhozható példák ugyanis újfent azt bizonyítják: kapitális ostobaság hazaárulónak bélyegezni a "címeres mezt" váltókat.

Hiszen az új állampolgárságot választókat legtöbbször azért éri kritika, mert mindenfajta érzelmi kötődés nélkül pusztán érdekeiket szem előtt tartva cselekszenek. S az ítélezők citálják rájuk Tompa Mihály a múlt században klasszikussá lett, de a mai világban már már anakronisztikusnak tűnő sorait: "Szívet cseréljen az, aki hazát cserél..."

De az ítélezők vajon mit kezdenének a egyes házasságot kötőkkel? Hiszen azt már szinte természetesnek fogadjuk el, ha valaki felveszi házastársa állampolgárságát, majd játszik új hazája válogatottjában.

Hajdanán a sportvilág szenzációját jelentette

Olga Fikotová és Harold Conolly frigye. A csehszlovák olimpiai bajnoknő később négy újabb ötkarikás versenyen képviselte az Egyesült Államok színeit, pedig nem kötődött vélhetően semmivel sem jobban Amerikához, mint az az új hazájához, aki egy külföldi klubban szerepel évek óta. Ráadásul Fikotová-Conolly esetében a hetvenes évek elején már a hitveshez való ragaszkodás sem volt rendkívüli...

De volt Magyarországon is magyarrá lett világsztár a közelmúltban. Raquel Chumpitaz, a perui válogatott mezt cserélte ifjú feleségként viharos gyorsasággal a magyaréra. Ugye, azért nem kellett szegénynek szívet cserélnie...?

Egyébként is az az érzésem, ha mindenki "szívet cserélt" volna, aki az útlevélét más államára cserélte, a világ valaha élt legjobb szívsebésze, Bernard professzor ki sem jött volna a műtőből...

De félre a tréfával, hiszen sorjázunk még a példák. Zola Budd és a többi, Dél-Afrikából származó sportoló esete ha nem is vág indítékában egybe az eddigi példákkal, arra mindenesetre elégséges, hogy újfent beigazolódva

láthassuk: nem kulcskérdés ma már, ki milyen színekben versenyez.

Befejezésül még egy gondolat. Életszerűsége alighanem mostanában minden eddiginél könnyebben belátható.

Nevezetesen az, hogy a bugyuta, s éppen ezért megválaszolhatatlan "Ki a jó magyar?" kérdésre nem igazán az egyetlen helyes reakció, hogy az, aki hirdeti magáról, meg az, aki semmilyen körülmények között nem hagyja el a hazáját. Attól még, hogy más ország állampolgárként külföldön él valaki - bármilyen okok miatt is hagyja el hazáját -, többet tehet szülőföldjéről, a magyarságért, mint az itthoni melldőngető. Rugaszkodjunk el a sporttól, úgy még könnyebb kitűnő példákat találni. Bartók Béla, Szentgyörgyi Albert, Káldor Miklós, vagy Czifra György és Soros György cselekedeteikkel bizonyították, hogy szívükben magyarok maradtak. Ellentétben jónéhány egész életét itthon leélt honfitársunkkal. Még akkor is, ha az előbbieknél nem magyar útlevél biztosította az óhazába való belépést.

Dénes Tamás

Táncdalfesztivál '89

Hurrá! Megvolt az első szabad, demokratikus Táncdalfesztivál... Ez igen. S valóban jó, hogy volt és végre dönthetett a közönség, úgy ahogy akart. Emellett fellépési lehetőséghez is jutottak sokan... akik különben nemigen állhattak volna a "világjelző" deszkákra. Igaz, tartok tőle, hogy többek esetében ez nem is lett volna katasztrófa.

A verseny ötlete, megszervezése és a műsor vezetése - a döntő kivételével - Dobos Attila nevéhez fűződik. Az egykoron és még ma is nagyon népszerű zongorista-énekes komolyan vette és csinálta a dolgát, s hogy a színvonal nem volt olyan magas... arról ő tehet a legkevésbé. Olyannyira, hogy az esetleges holtidőkben többször a zongorához ült és esetenként a nap legszínvonalasabb produkcióját nyújtotta. Igaz, ő profi.

Apropó, profi! Indultak többen is a "profik" közül és szó ami szó nem arattak átütő sikert. Pontosabban kiestek az első adandó alkalommal... Hogy miért? Nem tudom, de nyilván nem azért, mert ők voltak a leggyengébbek. Kiesett Marcella, egy fiatal duó a Rocksztínházból, de nem járt sokkal jobban Gerdesits Ferenc vagy Harangozó Teri sem, bár ők továbbjutottak... Az ő produkciójuknál feltétlenül el kell mondani, hogy legalább nem papírról olvasták (pardon énekelték) a szöveget, nem voltak hamisak és "éltek" a színpadon.

Nagy játék volt. Amin a hat elődöntő vagy előselejtező során elindult mintegy nyolcvan előadó. Eredetileg úgy volt, hogy különböző kategóriák lesznek, de később módosult az elképzelés, így a közönségre az a nehéz feladat hárult, hogy különbséget tegyen a töltöttkáposzta és a túrogombóc között, illetve megmondja, hány szilva lesz ha összeadunk két őszibarackot és nyolc diót. Ez ugye kemény dió... lett volna még "szakértő" zsűrinek is... Szóval döntött a közönség, úgy hogy minden fellépő után ötven tetszőlegesen kiválasztott "alany" adhatott 0, 1, 2 vagy 3 pontot. - Megjegyzem ez sokaknak okozott bosszúságot, hiszen esetleg pont arra nem szavazhattak, aki miatt eljöttek. S legtöbbször éppen egy-egy szereplő kedvéért érkeztek a helyszínre, a MOM-ba. Tehát szavaztak a kiválasztott ötvenek és aki a maximális 150 pontból több, mint 90-et megszerzett, joggal bizakodhatott, hogy ott lehet majd a végső döntőben, az Erkel színházban. És ott is voltak, igaz néhány döntős személye nagy meglepetést okozott azoknak, akik végignézték (végignéztük) a selejtezőket... mintha néhányuknál kevesebb pontra emlékeztünk volna, de biztosan a mi memóriánkkal van probléma.

A döntő. Mindenki kapott még a bejáratnál egy vagy több szavazólapot. Azon fel volt tüntetve, hogy neki kire kell szavaznia, miután lement az egész műsor. Na ez volt az az elképzelés, ami végképp nem jött be, ugyanis a lapok jelentős része nem érkezett vissza. Ezt nehéz pusztán "egyes elvetemült" nézők lusta-

A hatalom esete a tükörrel

(Haraszi Miklós:

Darabbér, egy munkás a munkásállamban

TÉKA Könyvkiadó, 1989)

A hatalom esete a tükörrel

(Haraszi Miklós: Darabbér, egy munkás a munkásállamban TÉKA Könyvkiadó, 1989)

"A korai gyarmatosítás bennszülötthez hasonlítunk, akik kincseiket, földjüket, saját magukat, mindenüket odaadták a fehéreknek értéktelen csecsebecsékért, s csak akkor érezték magukat megfizetetleneknek, ha valamilyik tételért nem kapták meg a szokásos kacatot."

1972-ben írta ezeket a sorokat egy elcsapott egyetemista, miután - kihasználva kényszerű szabadulását a tudomány templomából - egy évig betanított munkásként dolgozott a Vörös Csillag Traktorgyárban.

Ugyanezeket a sorokat emelte ki a bíró, amikor Haraszi Miklóst, hosszú bírósági procedúra után izgatás vádjával nyolchónapos, felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte. Az 1973-ban kelt vádirat uszító gúnyiratnak, a Magyar Népköztársaság államrendjével szembeni gyűlölet keltésére alkalmas írásnak minősíti a könyvet, amely emiatt egészen napjainkig nem jelenhetett meg Magyarországon. Külföldi kiadásainak sorát egy Nyugat-Berlin-i nyitotta meg 1975-ben. Nem kisebb író, mint a Nobel díjas Heinrich Böll írt hozzá előszót (fájdalom, az ő írása nem olvasható a most megjelent magyar kiadásban). Az első kiadást világsiker követte, a könyvet eddig 11 nyelven adták ki.

Szokásos karrierje volt ez a valóságelvű művészi alkotásnak és társadalomtudományi munkának a világnak ezen a felén. Milos Forman 1968-ban készült, zseniális filmje, a "Tűz van, babám" csak tavaly óta látható Magyarországon, hazájában, Csehszlovákiában - tudtommal - a mai napig nem mutatták be, Forman pedig emigrálni kényszerült. Milan Kundera sem járt jobban, Tarkovszkij "Andrej Rubljovját"

csak a "glasznosztj" tette szalonképesé a Szovjetunióban, Viszockij egyetlen lemeze sem jelent meg életében ugyanott, Szolzsenyicin "Gulagja" is Nyugaton kerülhetett csak az olvasók kezébe. Úgy viselkedett a hatalom mifelénk, mint Hófehérke gonosz mostohája: amikor a tükre azt mondta, hogy nem ő a legszebb a világon - összetörte.

A "Darabbér" ma is hű tükre a magyar nagyiparnak. Olvastán saját emlékeim elevenedtek fel. Könyveinek a szocialista nagyipar dicséretével voltak tele, technológiából automata és félautomata gépek programozását tanultuk és emberközpontú üzemelekről hallgattunk előadásokat. A nyári szakmai gyakorlatok aztán gúnyos fintorral replikáltak. Elhanyagolt, koszos gyárakat, elavult gépparkot, elhasznált embereket, kiábrándultságot találtunk. "A normatechnológia a csoda technológiája: egészet hoz létre olyan emberek munkájából, akiknek a minőség az ellenségük, a mennyiség a kínjuk", írja Haraszi Miklós és valóban, nem minőségi munkát és szakmai alázatot, hanem szervezetlenséget, kapkodást és lógást, a csalás, a fuzás és lopás különböző trükkjeit tapasztalhattuk. Egyébként tisztességes emberek oktattak bennünket "okosságra", miközben maguk sem voltak boldogok ettől: sokuk még a minőségi munka megszállottjainak keze alatt tanulta a mesterséget és az erkölcsöt.

Haraszi Miklós nem általánosít és következtetéssel nem traktálja az olvasót: dokumentarista aprólékossággal írja le a gyár szociális viszonyait, a darabbér csapdáját: "...legyünk akár a legjobban megfizetve, teljes kielégítettségünkről tanúskodik, hogy hajlandók vagyunk mindig többet és többet termelni valamennyivel nagyobb bérért, és mindent megtermelünk, amivel megbiznak. Azt hihetné az ember, hogy a kétegés rendszer már olyan kirívó, hogy bizonyára szertefoszlatta a megfizettség illúzióját a munka megfizethetőségének illúziójával együtt. Valójában azonban inkább fokozza ennek az illúzióknak az erejét; ha azonban nem juttat valamivel nagyobb bérehez, mint a korábbi bér vagy az időbéres, akkor nem a jól ismert viszony nyers kiütkezésének, hanem 'kibaszásnak' tűnik. (...) Veszélyes mondatok. A hatalom joggal félhetett megjelenésüktől. Mert igazak és ilymódon valóban alkalmasak a gyűlöletkeltésre. Valóban a Munkások Hatalma féltette volna a munká-

sokat ezektől a mondatoktól? A válasz nyilvánvaló, de ne essünk abba az illúzióba, hogy a másik felén a világnak minen egészen másként van. Épp a napokban újította fel a televízió Elió Petri: "A munkásosztály a paradicsomba megy" című filmjét Gian Maria Volontéval a főszerepben. Az sem szól másról. Igaz viszont, hogy készítésekor bemutatták Olaszországban, mint ahogy megjelentek Nyugat-Németországban Günter Wallraff Haraszi Miklóséhoz hasonló helyzetjelentései is, és - ami nem mellékes - maga a munkásság hangosan követeli a változásokat. Nyílt kommunikáció zajlott és zajlik tehát ott alkalmazott és alkalmazó között. Eredményei: jobb élet- és munkakörülmények, a rendszer nagyobb teljesítőképessége. A folyamatos, többé-kevésbé nyílt kommunikáció ugyanis próbára teszi nemcsak az alkalmazott, hanem az alkalmazó alkalmasságát is. Ezt tette volna Haraszi Miklós könyve és a hozzá hasonló alkotások: a felettük örökös hatalom képviselői pedig irtóztak ettől a megmértetéstől. A "Darabbér" kéziratának fellelt példányait elkobozták, az író megfosztották közlési lehetőségeitől. A könyveket azonban nem lehet megsemmisíteni. Túléltek a gonosz mostohákat. A "Darabbér" kiköhögte a mérgezett almát.

Görgényi István

Hogyan vigyáznak a gyárakban a munkások egészségére?

A gyerekeknek nagyon tetszett, amit Péter édesapjától a gyárról hallottak. Másnap újra megkérték, hogy beszéljen a gyárról.

— Ma arról beszélek, hogyan védik a munkások egészségét a gyárban — kezdte Péter édesapja.

— A gyorsan forgó kerekek elé védőrácsot szerelnek

A vakító fénytől, pattogó szikráktól törhetetlen, sötét szemüveg védi a munkások szemét.

A vasolvasztó kemencéknél vastag bőrkötényben, bőrkesztyűvel dolgoznak a munkások.

Szellőztetőberendezések frissítik a levegőt. Fénycsőves világítás ontja a barátságos fényt mindenfelé.

ÜZEMI ORVOS

Az üzemi orvos óvja és gyógyítja a dolgozókat

Mondd gyorsan!

Kis Kerekcs kerekét kereken kerekíti kerekre!

Hogyan élnek, szórakoznak a munkások a gyárakban?

— A gyár a munkások második otthona! — folytatta a beszélgetést Péter édesapja. Délben a gyári ebédlőben meleg ebéd várja a dolgozókat. Munka után megélnékül a sportpálya. Ott vannak a labdarúgók, röplabdázók és egyéb sportot szerető üzemi dolgozók.

— A könyvet kedvelők olvashatnak a könyvtárban. A kultúrteremben rádió, televízió szórakoztatja a gyári munkásokat.

Munka után idős a nyugalom.

424 menetrend

Van fantáziád? Ha igen nyerhetsz különböző könyveket, mozi-, színház- és koncertjegyeket. Ha az itt felsorolt programok bármelyikét meglátogatod és beküldöd szerkesztőségünknek annak legötletesebb bizonyítékát, hogy valóban ott jártál, és azt is megírod, hogy milyen ajándéknak örülnél a legjobban, akkor azt meg is nyerheted.

November 13-tól

A Pécsi Művészek Házában kiállítják a pécsi középkori vár és egyetem régészeti leleteit.

Aktfotó kiállítás a váraplótai Jószerencsét Művelődési Házban.

*

November 14-től

Békéscsabán az autóbussz pályaudvari aluljáróban vagyon- és tűzvédelmi kiállítás.

Finn képzőművészeti kiállítás nyílik a győri Petőfi Sándor Művelődési Házban.

*

November 15-től

Békéscsabán a megyei könyvtárban New Yorki gyermekek képzőművészeti kiállítása. Batai Sándor grafikus kiállítása a barcsi Dráva Múzeumban.

Rácz István Finnországban élő magyar fotóművész kiállítása Nyíregyházán a bujtosi szabadidőcsarnokban.

*

November 16-tól

Rivnyák László festőművész kiállítása a miskolci Vasas Galériában.

Koppány Attila festőművész kiállítása a győri képesarnokban.

Molnár István grafikus kiállítása az egeri Rudnay Gyula Teremben.

Művészek és mecénások kiállítása a salgótarjáni megyei múzeumban.

Sebestyén Sándor szobrászművész kiállítása a nyíregyházi Benczúr Gyula Teremben.

*

November 17-től

Régi rádiók kiállítása Szekesfehérvárott.

Hahó! Egy vonatfütyöt küldünk az egeri Szilágyi Erzsébet Gimnáziumnak 35. születésnapjára!

Sólyom Zoltán festőművész kiállítása a nyíregyházi helyőrségi klubban.

A soproni fotóklub kiállítása Veszprémben, a megyei művelődési központban.

*

Fekete lyuk:

November 24. Sziámi Ultra Rock + AZJ, vezető: Nagy Gyula.

November 25. The Cure órák. Kortársak. A koncertek után Alternatív Zenei Játék, vezető: Nagy Gyula.

November 26. AZJ.

November 28. AZJ.

November 29. Kis Generáció Lyuk Roll Party + AZJ, vezető: Nagy Gyula.

November 30. Magánszektor.

